

ΤΕΙ Κρήτης

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Κρήτης

**ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**ΘΕΜΑ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: Αυγενάκης Μαρίνος Α.Μ.: 4212

Βολυράκης Αγησίλαος Α.Μ.: 4147

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Χρονάκης Ιωάννης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο φόρος είναι ένα ιστορικό φαινόμενο, που προσδιορίζεται συνήθως ανάλογα με τις συνεχώς μεταβαλλόμενες οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες ενός κράτους και από τις διαμορφούμενες τάσεις και φορολογικές κατευθύνσεις σε διεθνές επίπεδο και κυρίως σε χώρες με επίπεδα ζωής συγκρίσιμα μεταξύ τους.

Σε κάθε περίπτωση το φαινόμενο του φόρου, αποτελεί υποχρέωση των πολιτών που επιβάλλεται μονομερώς από την κρατική εξουσία χωρίς να υπάρχει ειδικό αντάλλαγμα και είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με αυτή καθ' εαυτή την ύπαρξη της Πολιτείας-Κράτους και την εκπλήρωση των επί μέρους λειτουργιών και στόχων (σκοπών) της.

Ο φόρος θεωρούμενος από την πλευρά του αντικειμένου του είναι μια οριστική, χρηματική παροχή προς το κράτος ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Από την πλευρά του υποκειμένου της παροχής ο φόρος αποτελεί υποχρέωση, κατ' αρχήν όλων των πολιτών. Ωστόσο, αν και στη σημερινή εποχή και οι δημόσιοι φορείς είναι υποχρεωμένοι να έχουν φορολογικές υποχρεώσεις, το Δημόσιο, περιλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων δημοσίων υπηρεσιών και των Δήμων και Κοινοτήτων, για τα πάσης φύσεως εισοδήματά τους απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	5
Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΥΤΗΣ	5
1.1. ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ	5
1.2. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	7
1.3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	8
1.3.1. <i>Η φορολογική βάση</i>	9
1.3.2. <i>Ο φορολογικός συντελεστής</i>	10
1.3.3. <i>Η φορολογούμενη μονάδα</i>	11
1.4. ΥΠΟΧΡΕΩΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	12
1.5. ΤΕΚΜΗΡΙΑ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	15
ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	15
2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	15
2.1. ΠΗΓΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	15
2.2. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ	16
2.2.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	16
2.2.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	17
2.3. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ	21
2.3.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	21
2.3.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	23
2.4. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	23
2.4.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	23
2.4.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	27
2.5. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	38
2.5.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	38
2.5.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	38
2.6. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	39
2.6.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	39
2.6.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	40
2.7. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΤΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ	41
2.7.1. <i>Εισόδημα και η απόκτησή του</i>	41
2.7.2. <i>Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα</i>	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	45
ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	45
3. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ	45
3.1. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ	45
3.2. ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ	45
3.2.1. <i>Παρακράτηση στο εισόδημα από κινητές αξίες</i>	45
3.2.2. <i>Παρακράτηση στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις</i>	47
3.2.3. <i>Παρακράτηση στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις</i>	48
3.2.4. <i>Παρακράτηση στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες</i>	49
3.2.5. <i>Παρακράτηση στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών</i>	50

3.3. ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	53
Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ Ν.4387/2016	53
4.1 Η ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2017	53
4.2. Η ΕΙΔΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.....	54
4.3. ΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	59
4.4. ΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ.....	59
4.5 Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	60
4.6 Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟΥ.....	61
4.7 Η ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΛΟΓΩ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	64
4.8 Η ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ.....	65
4.9 ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ.....	66
4.9.1 Τα τεκμήρια διαβίωσης.....	66
4.9.2 Τα τεκμήρια για την κατοικία.....	69
4.9.3 Τα τεκμήρια για τα οχήματα.....	69
4.9.4 Τα τεκμήρια για τα σκάφη θαλάσσης.....	70
4.9.5 Τα τεκμήρια για τις πισίνες.....	71
4.10 Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΟΙΚΙΩΝ.....	72
4.11 Ο ΦΟΡΟΣ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.....	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	75
Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	75
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	85
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89
ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΥΤΗΣ

1.1. Επιβολή του φόρου. Προσέγγιση της έννοιας

Οι φόροι ορίζονται ως οι αναγκαστικές χρηματικές παροχές των πολιτών προς το κράτος, οι οποίες δεν συνοδεύονται από ειδική αντιπαροχή του κράτους προς τους πολίτες. Από τον ορισμό αυτό συνάγεται ότι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των φόρων είναι τα εξής (Γεωργακόπουλος, 2012):

- Η καταβολή των φόρων επιβάλλεται από το κράτος. Δηλαδή, δεν είναι προαιρετική, αλλά αναγκαστική.
- Οι φόροι καταβάλλονται σε χρήμα.
- Η αναγκαστική αυτή χρηματική παροχή δεν αντισταθμίζεται από ειδική αντιπαροχή του κράτους προς τους πολίτες.

Η τελευταία αυτή προϋπόθεση για το χαρακτηρισμό μιας χρηματικής επιβάρυνσης ως φόρου, δηλαδή η έλλειψη ειδικής αντιπαροχής, έχει ανάγκη αποσαφήνισης. Στην πραγματικότητα, υπάρχει αντιπαροχή του κράτους προς τους φορολογούμενους πολίτες, αλλά η αντιπαροχή αυτή είναι γενική και όχι ειδική. Δηλαδή, δίνεται προς το κοινωνικό σύνολο και όχι προς μεμονωμένους φορολογούμενους (Μάλλιος, 2012). Για παράδειγμα, οι υπηρεσίες της αστυνομίας, της δημόσιας εκπαίδευσης, της πυροσβεστικής υπηρεσίας, της οδικής ασφάλειας κ.λπ. που τα έξοδα λειτουργίας τους καλύπτονται και από τους φόρους, δεν παρέχονται σε συγκεκριμένους μόνο πολίτες αλλά στο σύνολο του πληθυσμού.

Αλλά ακόμη και στις περιπτώσεις που κάποια υπηρεσία παρέχεται σε συγκεκριμένους πολίτες, όπως είναι, για παράδειγμα, η συνδρομή της πυροσβεστικής υπηρεσίας σε έναν πολίτη, ο οποίος υπήρξε θύμα πυρκαγιάς, ή η παροχή δωρεάν δημόσιας εκπαίδευσης

στα παιδιά κάποιου άλλου, η παροχή αυτή δεν δίνεται σε αντιστάθμιση των φόρων που κατέβαλαν οι συγκεκριμένοι πολίτες και δεν συνδέεται οργανικά με αυτούς (Γεωργακόπουλος, 2012). Η συνδρομή αυτή αιτιολογείται από τη λειτουργία του κράτους ως Κοινωνικού Κράτους ή ως Κράτους Δικαίου. Γι' αυτόν το λόγο εξάλλου, η φορολογική υποχρέωση χαρακτηρίζεται και ως φορολογική θυσία και η κατανομή του φορολογικού βάρους δεν γίνεται κατά κανόνα στην πράξη με βάση το μέγεθος του οφέλους που αποκτούν οι φορολογούμενοι από την παροχή των δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών αλλά με βάση την ικανότητά τους να συμβάλλουν στα φορολογικά βάρη.

Αυτή είναι και η ουσιώδης διαφορά μεταξύ της φορολογίας και των άλλων μορφών μετάθεσης πόρων παραγωγής από την ιδιωτική προς τη δημόσια χρήση (Γεωργακόπουλος, 2012). Κατά συνέπεια, αν και η φορολογία προκαλεί από τη φύση της δυσaráσκεια στους πολίτες, γιατί τους αφαιρεί, και μάλιστα κατ' αναγκαστικό τρόπο, αγοραστική δύναμη η οποία διαφορετικά θα διοχετεύονταν για την κάλυψη ατομικών αναγκών, είναι στις οργανωμένες κοινωνίες αναπόφευκτη, γιατί είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ρόλο του κράτους και όσα απαιτούν οι πολίτες από αυτό.

Από όλα όσα πιο πάνω αναφέρθηκαν και με την υπόθεση ότι η διαχείριση του δημοσίου χρήματος είναι ορθολογική συνάγεται ότι το ερώτημα το οποίο τίθεται δεν είναι αν κάποιος επιθυμεί περισσότερη ή λιγότερη φορολογία, αλλά στην ουσία αν επιθυμεί την παροχή περισσότερων ή λιγότερων αγαθών και υπηρεσιών από το κράτος (Μάλλιος, 2012). Επίσης, αυτό που είναι εμμέσως το ζητούμενο, και το οποίο αποτελεί την πεμπτουσία της φορολογικής πολιτικής, είναι πώς μπορεί, με δεδομένο το επίπεδο των παρεχόμενων από το κράτος υπηρεσιών, να διαρθρωθεί το φορολογικό σύστημα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι όσο γίνεται περισσότερο δίκαιο, να έχει τις λιγότερες δυσμενείς παρενέργειες στην οικονομία και να προκαλεί στους συναλλασσομένους τη μικρότερη δυνατή δυσaráσκεια αναφορικά με τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη συμμόρφωση τους με αυτό (Καβαλάκης, 2013).

Ταυτόχρονα, έχουν επίσης σημασία οι συνέπειες που προκύπτουν από το επίπεδο της φορολόγησης καθώς κάθε ευρώ που κατευθύνεται στον φορολογικό κουμπαρά, αφαιρείται από την κατανάλωση ή την αποταμίευση μορφές που και οι δύο είναι παράγοντες τόνωσης της οικονομίας.

1.2. Υποκείμενο του φόρου

Σύμφωνα με τους Σταματόπουλο και Καραβοκύρη, (2010), η παροχή του φόρου έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, το περιεχόμενό της καθορίζεται μονομερώς, με νόμο, από τη δημόσια εξουσία και η καταβολή της εξασφαλίζεται με μέσα εξαναγκασμού. Ο φόρος δεν είναι οικειοθελής παροχή, έστω και αν ο φορολογούμενος σπεύδει να συμμορφωθεί προς τις φορολογικές υποχρεώσεις του (Μαστρογιάννη, 2015). Η εξουσία της πολιτείας να επιβάλλει φόρο συνιστά εκδήλωση άσκησης της κρατικής εξουσίας, δηλαδή της δυνατότητας που έχει το κράτος να δημιουργεί υποχρεώσεις για τους πολίτες και να τους εξαναγκάζει με ίδια νόμιμα μέσα στη τήρηση αυτών. Η εξειδικευμένη αυτή εκδήλωση της κρατικής εξουσίας συνιστά την φορολογική εξουσία του κράτους. Αυτή συνίσταται εις την με νόμο ρυθμισμένη εξουσία του κράτους προς επιβολή και είσπραξη φόρου ή θέσπιση απαλλαγών ή εξαιρέσεων από αυτόν.

Η υποχρέωση για την επιβολή του φόρου θεσπίζεται με την αναγκαία νομοθετική ρύθμιση που αποτυπώνει την ακολουθητέα φορολογική πολιτική. Έτσι, «ο νόμος ο οποίος θεσπίζει τη φορολογική παροχή δημιουργεί φορολογική ενοχή, η οποία είναι απρόσωπος, αφηρημένη και υπό μορφή αόριστον και χαλαρή» (Πεδιαδιτάκη, 2010). Βέβαια, από την αφηρημένη αυτή φορολογική ενοχή, με την οποία, συνδέεται το Κράτος ή το Ν.Π.Δ.Δ., με αόριστο αριθμό φυσικών προσώπων με οριστή, αλλά όχι ορισμένη φορολογική οφειλή, δεν γεννάται συγκεκριμένη φορολογική αξίωση.

Η φορολογική Αρχή εκδίδει πράξη βεβαίωσης του φόρου, η οποία αποτελεί εκτελεστό τίτλο κατά το άρθρο 2 του ΚΕΔΕ, και με την πράξη αυτή προσδιορίζεται το πρόσωπο του υπόχρεου και της οφειλόμενης υπ' αυτού φορολογικής παροχής. Η πράξη αυτή, που προβλέπεται από κάθε φορολογική νομοθεσία είναι μια, με την ακριβή σημασία του όρου, μονομερής πράξη, με τη οποία καθίσταται συγκεκριμένη και απαιτητή η εξ αυτής αξίωση, δια του προσδιορισμού του προσώπου του φορολογικού οφειλέτη και της εκτάσεως της υπ' αυτού οφειλόμενης φορολογικής παροχής.

Συνεπώς, όπως ελέχθη, η φορολογική ενοχή πηγάζει από τον νόμο και στη συνέχεια άμα συντρέξουν τα πραγματικά περιστατικά, προς τα οποία ο νόμος συνδέει την υποχρέωση καταβολής του φόρου, έπεται το διοικητικό στάδιο της φορολογικής ενοχής, ήτοι,

ακολουθεί η διοικητική πράξη «βεβαίωσης του φόρου», η οποία όμως δεν έχει συστατικό άλλα δηλωτικό της φορολογικής ενοχής χαρακτήρα. Έτσι με τη διοικητική πράξη της βεβαίωσης καθίσταται συγκεκριμένη και απαιτητή η προηγηθείσα αφηρημένη προϋπάρχουσα, γεννηθείσα εκ του νόμου, φορολογική ενοχή.

Τέλος, το διοικητικό στάδιο της φορολογικής ενοχής ακολουθεί ως φυσική κατάληξη η είσπραξη του φόρου, η πληρωμή δηλ του βεβαιωθέντος φόρου από το υπόχρεο πρόσωπο, προς εκπλήρωση της υπ' αυτού οφειλόμενης παροχής και ικανοποίηση της φορολογικής του Κράτους αξιώσεως (Πεδιαδιτάκη,2010). Ενίοτε, όμως και εφόσον ο υπόχρεος προς πληρωμή του φόρου, αμφισβητήσει την νομιμότητα της περί βεβαίωσης του φόρου πράξεως, τότε, η είσπραξη συντελείται, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νόμου, μετά τη διαδρομή και του τρίτου της φορολογικής ενοχής πιθανού σταδίου, ήτοι του δικαστικού αυτής σταδίου.

Σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του. Επίσης, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματά του που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Οι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή θεωρείται ότι κατοικούν στην Ελλάδα. Σε φόρο υπόκειται και η σχολάζουσα κληρονομιά, όταν ο κληρονόμος είναι προσωρινός, δηλ. δεν έχει ακόμη χάσει το δικαίωμα αποποίησης ή είναι άγνωστος ή δεν είναι βέβαιο ότι αποδέχθηκε την κληρονομία ή δεν έχει ακόμη βρεθεί.

1.3. Βασικές φορολογικές έννοιες

Από πρακτικής πλευράς, στην πλέον απλοποιημένη της μορφή, μια φορολογική συνάρτηση ή, αλλιώς, το ποσό του φόρου (T) που αναλογεί σε κάθε περίπτωση, μπορεί να ορισθεί ως (Γεωργακόπουλος, 2012):

$$T = B * t (1)$$

όπου, B είναι η φορολογική βάση και t ο φορολογικός συντελεστής. Δηλαδή, στην πλέον απλοποιημένη του μορφή, το ποσό του φόρου που αναλογεί σε κάθε περίπτωση είναι το αποτέλεσμα ενός πολλαπλασιασμού: της φορολογικής βάσης επί τον φορολογικό συντελεστή.

1.3.1. Η φορολογική βάση

Η φορολογική βάση είναι το μέγεθος πάνω στο οποίο υπολογίζεται ο φόρος. Κατά κανόνα, ως φορολογική βάση χρησιμοποιείται κάποιο οικονομικό γνώρισμα των φορολογούμενων, όπως είναι το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη τους. Τα τρία αυτά μεγέθη προσδιορίζουν και την ικανότητα των φορολογουμένων να καταβάλουν φόρους (Καράγιωργας, 1981). Αποτελούν, δηλαδή, τους επονομαζόμενους δείκτες φοροδοτικής ικανότητας, στους οποίους θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στη συνέχεια. Μπορεί όμως ως φορολογική βάση να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε οικονομικό ή μη οικονομικό γνώρισμα των φορολογουμένων, μη εξαιρούμενης ακόμη και αυτής της ίδιας της υπόστασής τους (Γεωργακόπουλος, 2005). Η τελευταία αυτή περίπτωση αναφέρεται στον λεγόμενο κεφαλικό φόρο, η εφαρμογή του οποίου σήμερα είναι στην πράξη εξαιρετικά σπάνια.

Διχογνωμία υπάρχει συχνά ανάμεσα στους ειδικούς για το αν το εισόδημα, η περιουσία ή η δαπάνη αποτελούν τον καλύτερο δείκτη φοροδοτικής ικανότητας, δηλαδή για το ποιο από τα τρία αυτά μεγέθη (εισόδημα, περιουσία, δαπάνη) πρέπει να αποτελεί τη βάση για τη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών. Αρχικά, κύρια βάση επιβολής των φόρων αποτελούσε η περιουσία, γιατί στο πρώιμο στάδιο της οικονομικής ανάπτυξης η περιουσία ήταν αυτή που αντανakλούσε το μέγεθος της οικονομικής ευμάρειας των πολιτών. Με την ανάπτυξη όμως της οικονομίας και τη σταδιακή αύξηση της συμμετοχής σε αυτή του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα, η περιουσία έπαυσε πλέον να αποτελεί την κύρια μορφή εκδήλωσης της ικανότητας των πολιτών να συμβάλουν στα φορολογικά βάρη και τη θέση της κατέλαβε το εισόδημα (Τάτσος, 1990). Έτσι, σήμερα, ιδιαίτερα στις οικονομικά προηγμένες χώρες, ως κύρια βάση για την επιβολή των φόρων χρησιμοποιείται το εισόδημα, ακολουθεί η δαπάνη και συμπληρωματικά η περιουσία.

1.3.2. Ο φορολογικός συντελεστής

Ο φορολογικός συντελεστής (t) είναι το ποσό του φόρου που αναλογεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης. Ο φορολογικός συντελεστής μπορεί να είναι απόλυτος αριθμός ή ποσοστό, ανάλογα με τη μονάδα μέτρησης της φορολογικής βάσης. Όταν η φορολογική βάση εκφράζεται σε μονάδες ποσότητας (π.χ. τεμάχια, κιλά, λίτρα) ο φορολογικός συντελεστής είναι συντελεστής κατά μονάδα (unit tax rate), ενώ όταν η φορολογική βάση εκφράζεται σε μονάδες αξίας, ο φορολογικός συντελεστής είναι συντελεστής και αξία (ad valorem tax rate).

Ως παράδειγμα φόρου που επιβάλλεται κατά μονάδα μπορεί να αναφερθεί η επιβολή ενός ειδικού φόρου στο οινόπνευμα που επιβάλλεται ως πάγιο ποσό ανά λίτρο οινοπνευματώδους ποτού. Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί η επιβολή ενός φόρου στα εισιτήρια δημόσιων θεαμάτων ή μεταφορικών μέσων που επιβάλλεται ως πάγιο χρηματικό ποσό ανά εισιτήριο (Γεωργακόπουλος, 2012). Ως παράδειγμα φόρου κατ' αξία μπορεί να αναφερθεί και πάλι ένας φόρος στο οινόπνευμα ή στα εισιτήρια, ο οποίος όμως δεν επιβάλλεται ως πάγιο χρηματικό ποσό ανά λίτρο οινοπνευματώδους ποτού ή ανά εισιτήριο, αλλά ως ποσοστό της αξίας του φορολογούμενου οινοπνευματώδους ποτού ή της τιμής του εισιτηρίου.

Από τη διάκριση αυτή των φόρων θα μπορούσε άμεσα να συναχθεί ότι οι φόροι που επιβάλλονται στην αξία είναι από κοινωνικής πλευράς προτιμότεροι από τους φόρους που επιβάλλονται κατά μονάδα προϊόντος, γιατί στους φόρους αυτούς το μέγεθος της φορολογικής επιβάρυνσης διαφοροποιείται ανάλογα με την αξία του φορολογούμενου αγαθού ή υπηρεσίας (Τάτσος, 2001). Και επειδή οι ανήκοντες στις υψηλές εισοδηματικές τάξεις συνήθως καταναλώνουν αγαθά μεγαλύτερης αξίας, με την επιβολή των φόρων αυτών η φορολογική τους επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη. Αντίθετα, με τους φόρους που επιβάλλονται κατά μονάδα προϊόντος, οι χαμηλές εισοδηματικές τάξεις επιβαρύνονται αναλογικά περισσότερο (Φινοκαλιώτης, 2005). Αυτό μπορεί να γίνει ευκολότερα κατανοητό αν αναφερθούμε πάλι στα παραδείγματα που χρησιμοποιήσαμε παραπάνω.

Ο φορολογικός συντελεστής διακρίνεται στη συνέχεια στον μέσο και στον οριακό φορολογικό συντελεστή.

1.3.3. Η φορολογούμενη μονάδα

Φορολογούμενη μονάδα ονομάζεται το πρόσωπο του οποίου το εισόδημα, η περιουσία ή δαπάνη ή όποιο άλλο χαρακτηριστικό χρησιμοποιείται ως βάση για τον υπολογισμό του φόρου και το οποίο είναι κατά τεκμήριο από το νόμο υποχρεωμένο να καταβάλει το ποσό του φόρου που αναλογεί. Ένα ζήτημα που γεννιέται όσον αφορά το θέμα αυτό είναι αν ως φορολογούμενες μονάδες πρέπει να θεωρηθούν μόνο τα φυσικά πρόσωπα ή πρέπει να συμπεριληφθούν σε αυτές και τα νομικά πρόσωπα (Γεωργακόπουλος, 2012).

Το ζήτημα αυτό ανακύπτει ιδιαίτερα στη φορολογία του εισοδήματος και σε ορισμένους φόρους περιουσίας και δεν τυγχάνει ενιαίας αντιμετώπισης στην οικονομική επιστήμη και στην πράξη.

Σύμφωνα με όσα ειδικότερα αναφέρονται στο συλλογικό έργο Τριαντοπούλου και συν., (2012), ορισμένοι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα δεν έχουν διαφορετική φορολογική οντότητα από αυτή των ιδιοκτητών τους και, κατά συνέπεια, ότι δεν πρέπει να αποτελούν διαφορετική φορολογική μονάδα, ενώ άλλοι έχουν αντίθετη άποψη.

Ένα δεύτερο ζήτημα είναι αν θα πρέπει να θεωρείται φορολογούμενη μονάδα η οικογένεια ως σύνολο ή τα επιμέρους άτομά της (Καράγιωργας, 1981). Το ζήτημα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στους προοδευτικούς φόρους, όπως είναι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων και ο φόρος κληρονομιών, γιατί αν ως φορολογούμενη μονάδα χρησιμοποιηθεί η οικογένεια στο σύνολό της, λόγω των υπαρχόντων κλιμακίων φορολόγησης η συνολική φορολογική επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη από αυτή που προκύπτει αν ως φορολογούμενη μονάδα χρησιμοποιηθούν τα επιμέρους άτομα (Φινοκαλιώτης, 2005).

1.4. Υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης

Σύμφωνα με τους Σταματόπουλο και Καραβοκύρη, (2010), όσον αφορά τους υπόχρεους προς καταβολή χρηματικής παροχής, ήτοι τους υποκείμενους στο φόρο, αυτοί είναι οι ιδιώτες, Έλληνες υπήκοοι ή μη, φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Συνεπώς εξ ορισμού το κράτος αλλά και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν είναι υποκείμενα στο φόρο. Άλλωστε αυτό θα αποτελούσε «αυτοφορολογία» που δεν θα έβρισκε οποιαδήποτε λογική θεμελίωση.

Εν τούτοις, η εξέλιξη της έννοιας του φόρου έχει οδηγήσει στη διεύρυνση του κύκλου των υποχρέων προσώπων. Έτσι, στη σημερινή εποχή και οι δημόσιοι φορείς υπέχουν φορολογικές υποχρεώσεις (Πεδιαδιτάκη,2010). Βεβαίως το Ελληνικό Δημόσιο περιλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων δημοσίων υπηρεσιών απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματόςγια τα πάσης φύσεως εισοδήματά των.

Σύμφωνα πάλι με την άποψη που εκφράζεται στο συλλογικό έργο των Τριαντοπούλου Ανδρέου και Τσώκου (2012), αντίθετα, υπόκεινται στο φόρο αυτό τα μη κερδοσκοπικά ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και οι δημόσιες και δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις για το καθαρό εισόδημα που πραγματοποιούν μόνο από την εκμίσθωση οικοδομών ή γαιών και από κινητές αξίες. Ανάλογη περίπτωση είναι και η ρύθμιση του άρθρου 3 του Κώδικα Φ.Π.Α.που εξαιρεί το δημόσιο και τα ΝΠΔΔ από τους υποκείμενους στο ΦΠΑ, εφόσον ασκούν δημόσια εξουσία, ενώ τα εντάσσουν στον κύκλο των υποκειμένων σε περίπτωση που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα εφόσον δεν είναι ασήμαντη.

Τέλος το άρθρο 4 παρ.5 του Συντάγματος προβλέπει την συμμετοχή των Ελλήνων στα δημόσια βάρη. Εξ αυτού όμως δεν πρέπει να συναχθεί ότι δεν υπόκεινται στους φόρους οι αλλοδαποί. Αντίθετα, εφόσον δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για απαλλαγή, κυρίως με διμερείς συμβάσεις, και οι αλλοδαποίυπάγονται στο φόρο, στο μέτρο που υφίσταται το συνδεδετικό στοιχείο με το οποίο η νομοθεσία συνδέει τη φορολογική υποχρέωση (Μαστρογιάννη, 2015).

Ενόψει, όλων των παραπάνω συνάγεται ότι υποκείμενα(υπόχρεοι) του φόρου είναι φυσικά πρόσωπα, ημεδαποί, αλλοδαποί,νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και, υπό

προϋποθέσεις και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή το Κράτος όταν ενεργούν ως fiscus, ως ταμεία δηλαδή ξεχωριστών οντοτήτων και όχι του κράτους.

1.5. Τεκμήρια

Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται, κατ' εξαίρεση, βάσει των τεκμηρίων δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, της συζύγου και των προσώπων που τον βαρύνουν, όταν η συνολική ετήσια δαπάνη διαβίωσης είναι μεγαλύτερη τουλάχιστον κατά ποσοστό 20% από το συνολικό δηλωθέν εισόδημά τους (άρθρο 15 ΚΦΕ). Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.1 για τον προσδιορισμό της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα (Μαστρογιάννη, 2015):

- Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη σκαφών αναψυχής, το ύψος της οποίας καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους
- Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας επιβατικών Ι.Χ. αυτοκινήτων ανάλογα με τους φορολογήσιμους ίππους και την παλαιότητα των αυτοκινήτων.
- Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης οικιακών δεξαμενών κολύμβησης
- Η συντήρηση αεροσκαφών και ελικοπτέρων.
- Το διπλάσιο του ετήσιου τεκμαρτού μισθώματος για κύρια κατοικία άνω των 200 τ.μ. και για δευτερεύουσα κατοικία άνω των 150 τ.μ. (ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη).
- Σύμφωνα με το άρθρο 17 ΚΦΕ, ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων θεωρείται το σύνολο των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται για (Μαστρογιάννη, 2015):
- Δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών άνω των 300€ εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα ΑΕΙ, τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα και τα Νοσοκομεία που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

- Την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση επιβατηγών αυτοκινήτων I.X., jeep I.X., μοτοσικλετών, πλοίων ή σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας (άνω των 5.000€).
- Την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων, την ανέγερση οικοδομών και την κατασκευή πισίνας.
- Την αποπληρωμή δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

2. Προσδιορισμός των πηγών της φορολογία εισοδήματος

2.1. Πηγή προέλευσης εισοδήματος

Η διαδικασία του προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος φυσικού προσώπου στην Ελλάδα αφορά στο συνολικό καθαρό εισόδημά του το οποίο προκύπτει και αποκτάται εντός του αμέσως προηγούμενο οικονομικού έτους. Στα πλαίσια της λειτουργίας της φορολογίας εισοδήματος ισχύουν οι αρχές αφενός του ετήσιου της φορολογίας, βάσει της οποίας ο φόρος επιβάλλεται σε ετήσια βάση, αφετέρου της αυτοτέλειας των χρήσεων, σύμφωνα με την οποία το εισόδημα εντάσσεται και φορολογείται στο χρόνο που αποκτήθηκε και ότι κάθε χρήση είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη των άλλων (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010).

Όπως θα αναλυθεί στα πλαίσια του παρόντος κεφαλαίου, το εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται φόρος μπορεί να διακριθεί ανάλογα με την πηγή προέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006):

- Εισόδημα από ακίνητα.
- Εισόδημα από κινητές αξίες.
- Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.
- Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.
- Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
- Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα και κάθε άλλη πηγή.

2.2. Εισόδημα από ακίνητα

2.2.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προκύπτει κάθε οικονομικό ή κατά περίπτωση γεωργικό έτος, είτε από εκμίσθωση ή επίταξη ή έμμεσα από ιδιοκατοίκηση ή ίδιο - χρησιμοποίηση ή από παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο χωρίς αντάλλαγμα, μιας ή περισσότερων οικοδομών είτε από εκμίσθωση γαιών (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί με οριστικό συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή λόγω χρησικτησίας το δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010), καθώς και από πρόσωπο στο οποίο έχει μεταβιβασθεί, με οριστικό συμβόλαιο, το δικαίωμα ενάσκησης επικαρπίας, κατά περίπτωση. Επίσης εισόδημα από ακίνητα θεωρείται και το δικαίωμα που αποκτάται από τον κύριο του εδάφους προκειμένου για οικοδομές που έχουν ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου ή αν πρόκειται για επιφάνειες και εμφυτεύσεις που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 58 και 59 του α.ν. 2783/1941 (ΦΕΚ 29 Α7).

Για εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων, που καταβάλλονται αναδρομικά με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, χρόνος απόκτησης αυτών θεωρείται ο χρόνος στον οποίο ανάγονται τα μισθώματα (Τριαντοπούλου και συν., 2012).

Υποκείμενο σε φόρο εισόδημα από ακίνητα είναι το καθαρό εισόδημα, δηλαδή εκείνο που προκύπτει μετά την αφαίρεση από το ακαθάριστο των δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ΚΦΕ. Η διάταξη αυτή απαριθμεί περιοριστικά ποιες δαπάνες αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα. Συνεπώς κάθε δαπάνη που δεν αναφέρεται στον νόμο δεν αφαιρείται από το ακαθάριστο εισόδημα, έστω και αν αυτή έχει χαρακτήρα δαπάνης. Έτσι δεν αφαιρούνται τα έξοδα σύνταξης των μισθωτηρίων, οι δαπάνες για τη διαχείριση της πολυκατοικίας, το χαρτόσημο των αποδείξεων ενοικίων, το τέλος ακίνητης περιουσίας που εισπράττουν οι δήμοι, το τέλος αποκομιδής απορριμμάτων, οι τόκοι προσημείωσης ακινήτου, οι ζημιές από πυρκαϊά κ.ο.κ.

2.2.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Ακαθάριστο εισόδημα, προκειμένου για οικοδομή που εκμισθώνεται, είναι το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί (Μαστρογιάννη, 2015). Σε περίπτωση που δεν προσάγεται το συμφωνητικό ή άλλο στοιχείο που μπορεί να αποδείξει τη συμφωνία ή αν τα συμφωνητικά ή τα αποδεικτικά στοιχεία που προσάγονται εμφανίζουν μίσθωμα που είναι δυσαναλόγως κατώτερο σε σχέση με τη μισθωτική αξία της οικοδομής, ο προσδιορισμός του εισοδήματος που προκύπτει από αυτή γίνεται αφού αυτή συγκριθεί με άλλες οικοδομές που εκμισθώνονται κάτω από παρόμοιες συνθήκες. Θεωρείται ότι υπάρχει περίπτωση δυσανάλογου μισθώματος, σε σχέση με τη μισθωτική αξία της οικοδομής, όταν η μισθωτική αξία της είναι ανώτερη από το μίσθωμα που δηλώνεται σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) τουλάχιστον του μισθώματος αυτού.

Για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 39 σε συνδυασμό και με το άρθρο 40 του ν.4172/2013, σχετικά με τη φορολόγηση του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία, σας παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες: Ο όρος «εισόδημα από ακίνητη περιουσία» σημαίνει το εισόδημα, σε χρήμα ή σε είδος, που προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων (TaxHeaven, 2017).

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του ν.4172/2013 ορίζεται ότι το εισόδημα αυτό προκύπτει από:

Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτων συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, κατασκευών και κάθε είδους εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τους.

Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης μεταλλείων, λατομείων, δασικών και αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες, καθώς και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που είναι στην επιφάνεια του εδάφους ή κάτω από αυτή, όπως τα ιχθυοτροφεία, οι λίμνες, οι δεξαμενές, οι πηγές και τα φρέατα.

Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση κάθε είδους διαφημιστικών επιγραφών.

Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα.

Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί με οριστικό συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή λόγω χρησικτησίας το δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, κατά περίπτωση, καθώς και από τον υπεκμισθωτή σε περίπτωση υπεκμίσθωσης.

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από φυσικά πρόσωπα ή ατομικές επιχειρήσεις ανεξάρτητα από την είσπραξή του ή μη, εφόσον έχει αποκτηθεί το δικαίωμα είσπραξής του και με την προϋπόθεση ότι ο εκμισθωτής αποξενώνεται από τη χρήση του ακινήτου, χωρίς ταυτόχρονα να παρέχει άλλου είδους υπηρεσίες στο μισθωτή (π.χ. καθαριότητα, ασφάλεια, κλπ.), οπότε χαρακτηρίζεται στο σύνολό του ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ειδικά, για το εισόδημα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας που καταβάλλεται αναδρομικά με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, χρόνος απόκτησης αυτού θεωρείται το φορολογικό έτος στο οποίο ανάγονται τα μισθώματα. Στην έννοια του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προκύπτει στις παρακάτω περιπτώσεις (ενδεικτική απαρίθμηση):

Κατά την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης γης ή ακινήτου μαζί με τα έπιπλα ή τα μηχανήματά του (εξοπλισμός), υπολογίζεται ως εισόδημα από ακίνητη περιουσία και το εισόδημα που προκύπτει και από την εκμίσθωση των επίπλων ή μηχανημάτων.

Από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση της χρήσης χώρου γης ή ακινήτων για τοποθέτηση κεραίας, ανεμογεννήτριας, διαφημιστικών επιγραφών, κλπ. Στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνεται η τοποθέτηση των πιο πάνω αποκλειστικά σε ιδιόκτητους χώρους, καθόσον η τοποθέτησή τους σε κοινόχρηστους χώρους αντιμετωπίζεται στην επόμενη περίπτωση.

Από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα, που ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών τους. Διευκρινίζεται ότι από 1/1/2014 το εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων δεν φορολογείται αυτοτελώς, αλλά δηλώνεται για να φορολογηθεί στις ατομικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, μαζί με τυχόν άλλα εισοδήματα ακίνητης περιουσίας των ιδιοκτητών των διηρημένων ιδιοκτησιών, κατά το ποσοστό συμμετοχής καθενός στους κοινόχρηστους χώρους, όπως προκύπτει από τον κανονισμό της οροφοκτησίας, με βάση σχετική βεβαίωση που θα εκδίδει για το σκοπό αυτό ο διαχειριστής της πολυκατοικίας (TaxHeaven, 2017).

Η καταβολή αποζημίωσης για επίταξη και για εξωσυμβατική χρήση γης και ακινήτων, το αντάλλαγμα κατά τη μεταβίβαση της ενάσκησης επικαρπίας ακινήτου καθώς και η αποζημίωση που καταβάλλεται από τον μισθωτή στον εκμισθωτή λόγω πρόωρης λύσης εμπορικής μίσθωσης σύμφωνα με το άρθρο 43 του Π.Δ. 34/1995 (TaxHeaven, 2017).

Το εισόδημα που προκύπτει από ιδιοχρησιμοποίηση βιομηχανοστασιών μαζί με τα παραρτήματα, τα εξαρτήματα, τις αποθήκες και τις γαίες που είναι συνεχόμενα με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών και για την πρώτη εναπόθεση των βιοτεχνικών και βιομηχανικών προϊόντων, καθώς και τα ιδιοχρησιμοποιούμενα κτίσματα που βρίσκονται μέσα ή έξω από αγροτικές εκτάσεις για την διεξαγωγή των έργων γεωργικής επιχείρησης.

Διευκρινίζεται ότι το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση γης ή ακινήτων αποτελεί τεκμαρτό εισόδημα για τον κύριο του ακινήτου και ταυτόχρονα εκπιπτόμενη δαπάνη όταν χρησιμοποιείται για την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 22 του ν.4172/2013.

Τονίζεται ότι για την ιδιοκατοίκηση ακινήτου δεν προκύπτει εισόδημα από ακίνητη περιουσία, αλλά ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Επίσης, ως εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση λογίζεται και το εισόδημα που αποκτά ο κύριος ή ο επικαρπωτής γης ή ακινήτων που εισφέρει τη χρήση τους λόγω συμμετοχής του σε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα (TaxHeaven, 2017).

Τονίζεται, ότι η μισθωτική αξία, έναντι της οποίας ο εισφέρων (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα) τη χρήση γης ή ακινήτου σε άλλο νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη του κεφαλαίου τους, λαμβάνει μετοχές ή άλλους τίτλους ισόποσης αξίας, αποτελεί για το μέτοχο ή εταίρο εισόδημα από ακίνητη περιουσία, εφόσον το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα αντίστοιχα, προς το οποίο γίνεται η εισφορά, δεν αποκτά εμπράγματο δικαίωμα επί της γης ή του ακινήτου.

Το παραπάνω εισόδημα για την υπαγωγή του σε φορολογία θα κατανεμηθεί στα αντίστοιχα έτη για τα οποία εισφέρεται η χρήση του ακινήτου (σχετ. αριθ. 124/1974 γνωμοδότηση του ΝΣΚ). Επισημαίνεται, ότι η αποτίμηση της μισθωτικής αυτής αξίας για τις κεφαλαιουχικές εταιρείες προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν.2190/1920, ενώ για τις προσωπικές εταιρείες και τις νομικές οντότητες λαμβάνεται υπόψη το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση εισφοράς της χρήσης του ακινήτου, κατά περίπτωση (TaxHeaven, 2017).

Το εισόδημα σε είδος που αποκτά ο κύριος, ο επικαρπωτής, κλπ εκμισθούμενου ακινήτου, χωρίς καταβολή μισθώματος σε χρήμα βάσει της σύμβασης μίσθωσης ή προφορικής συμφωνίας. Σε περίπτωση πρόωρης λύσης της σύμβασης μίσθωσης, το σύνολο του υπολειπόμενου ποσού των δαπανών που έχει καταβληθεί για τη βελτίωση ή επέκταση που απομένει προς κατανομή θα δηλωθεί εφάπαξ ως εισόδημα από ακίνητα στο φορολογικό έτος που επήλθε η λύση.

Όσον αφορά τις συμβάσεις, με διακριτή αναφορά τόσο σε συμφωνηθέν χρηματικό μίσθωμα όσο και μίσθωμα έναντι ανταλλάγματος (μίσθωμα εις είδος), δηλαδή υπάρχει ανταλλαγή μέρους του μισθώματος με βελτιώσεις, επεκτάσεις οικοδομών, ως εισόδημα από ακίνητη περιουσία λογίζεται τόσο το συμφωνηθέν χρηματικό μίσθωμα όσο και το κόστος των βελτιώσεων, επεκτάσεων.

Τέλος, όσον αφορά τις «μικτές συμβάσεις», ήτοι συμβάσεις παραχώρησης του δικαιώματος παρουσίας και λειτουργίας μιας επιχείρησης σε ακίνητο (δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης του ακινήτου), στο οποίο περιλαμβάνεται διακριτά και παρεπόμενο δικαίωμα μίσθωσης, ως εισόδημα από ακίνητη περιουσία λογίζεται τόσο το

μίσθωμα που συμφωνήθηκε μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όσο και το ποσό της άυλης αξίας (δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης) (TaxHeaven, 2017).

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού καθορίζεται ο τρόπος αποτίμησης του εισοδήματος ακίνητης περιουσίας. Ειδικότερα, ορίζεται ότι το εισόδημα σε είδος αποτιμάται στην αγοραία αξία, όπως αυτή προκύπτει από κάθε πρόσφορο μέσο. Το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.

Κατ' εξαίρεση, το τεκμαρτό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου που αφορά δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας, απαλλάσσεται από το φόρο. Επισημαίνεται ότι για τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας συγκεκριμένου είδους κατά το χρόνο έναρξης της μίσθωσής του και δεδομένου ότι δεν έχει λάβει χώρα η διάθεσή του, λαμβάνεται η αξία που έχει προϋπολογισθεί κατά το χρόνο έναρξης της μίσθωσης και υποχρεωτικά καταχωρείται στη δήλωση πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας.

2.3. Εισόδημα από κινητές αξίες

2.3.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που αποκτάται κάθε οικονομικό έτος από κάθε δικαιούχο κινητών αξιών, το οποίο προκύπτει (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

Από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.

Από κέρδη ανωνύμων εταιριών που διανέμονται με τη μορφή μετρητών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους.

Από μερίσματα και τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών - ομολογιών και χρεογράφων γενικά του Ελληνικού Δημοσίου ή ημεδαπών

νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ημεδαπών επιχειρήσεων κάθε είδους, καθώς και από αμοιβές και ποσοστά των διοικητικών συμβούλων και εκτός μισθού αμοιβές και ποσοστά των διευθυντών και διαχειριστών των ανωνύμων εταιριών.

Από μερίσματα και τόκους των τίτλων αλλοδαπής προέλευσης που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση.

Από την υπεραπόδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων, που σχηματίζονται με τις διατάξεις του ν.δ. 400/1970 (ΦΕΚ 22 Α") για ασφαλίσεις ζωής

Από τόκους κάθε τίτλου έντοκης κατάθεσης τοις μετρητοίς ή εγγύησης, καθώς και κάθε τίτλου χρεωστικού με υποθήκη, ενέχυρο ή όχι, από εκείνους που δεν περιλαμβάνονται στις περιπτώσεις α' και β'. Ομοίως, το εισόδημα από τόκους που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση, με εξαίρεση αυτά που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 25 και της παραγράφου 4 του άρθρου 48 του παρόντος.

Από τόκους με τους οποίους πιστώνεται ο «Λογαριασμός Νεότητας Προσωπικού Ο.Τ.Ε.», που τηρείται στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας Α.Ε. και ο οποίος αποτελείται σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του λογαριασμού αυτού από την τοποθέτηση των μηνιαίων εισφορών των υπαλλήλων του με σκοπό τη χορήγηση εφάπαξ χρηματικής παροχής στα ενήλικα τέκνα τους. Επί των τόκων αυτών ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) εξαντλούμενης της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 περίπτωση β' και 5 περίπτωση α' του άρθρου 54 εφαρμόζονται αναλόγως και στα εισοδήματα της περίπτωσης αυτής.

Για τους σκοπούς της περίπτωσης αυτής, ως παράγωγο χρηματοοικονομικό προϊόν θεωρείται και κάθε σύμβαση SWAP επί συναλλάγματος, ανεξάρτητα από το χρόνο σύναψής της ως ενιαίας ή ως σύνολο επί μέρους συμβάσεων.

Όταν εισοδήματα του παρόντος άρθρου υπόκεινται σε φορολογία και περαιτέρω ορίζεται ότι αυτά θα καταβάλλονται ελεύθερα φόρου στο δικαιούχο, ως εισόδημα υποκείμενο σε φορολογία είναι το ποσό, από το οποίο, αφαιρουμένου του αναλογούντος σε αυτό φόρου, προκύπτει το καταβαλλόμενο στο δικαιούχο ποσό.

2.3.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Το εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες. Από το εισόδημα αυτό εκπίπτει κάθε φόρος τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που βαρύνει αυτό το εισόδημα (Τριαντοπούλου και συν., 2012).

Το ποσό που απομένει, μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες.

Κατ' εξαίρεση, για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος από τόκους οι οποίοι επιδικάστηκαν σε φυσικά πρόσωπα, εκπίπτουν οι τόκοι που καταβάλλονται σε δανειοδοτικούς φορείς, μέχρι το ύψος του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος από τόκους εφόσον το ποσό των οφειλόμενων τόκων δεν έχει ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του συνολικού ή του καθαρού εισοδήματος άλλης κατηγορίας ή δεν έχει εκπέσει από το συνολικό εισόδημα του οφειλέτη φυσικού προσώπου.

2.4. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

2.4.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που αποκτάται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιοσδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος, το οποίο δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα που αναφέρονται στο άρθρο 48 (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010).

Επιχείρηση αποτελεί και μεμονωμένη ή συμπτωματική πράξη που αποβλέπει στην επίτευξη κέρδους, καθώς και η πώληση μέσα σε δύο (2) χρονιά απόκτηση εξ επαχθούς αιτίας εδαφικών εκτάσεων που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως και έχουν μεγάλη αξία.

Θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

- **Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοραπωλησίας ακινήτων γενικά, εκτός από τις επιχειρήσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 34, των οποίων το καθαρό κέρδος εξευρίσκεται με ειδικό τρόπο.**

Ως κέρδος θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας του ακινήτου το οποίο πουλήθηκε και της αξίας αυτού κατά το χρόνο της αγοράς. Ως αξία πώλησης λαμβάνεται αυτή που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'). Αν όμως το τίμημα που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται το αναφερόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα. Ειδικά, για τις περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται:

- Το τίμημα από τις πωλήσεις των πιο πάνω ακινήτων που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.
- Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος της αξίας, κατά περίπτωση, που φορολογήθηκε, και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.
- Η διαφορά αυτή μειώνεται με τις δαπάνες του άρθρου 31 που βαρύνουν τον πωλητή.
- **Η ωφέλεια που πραγματοποιείται από οργανωμένη επιχείρηση πώλησης οικοπέδων ή αγροτεμαχίων, τα οποία προέρχονται από εδαφικές εκτάσεις της επιχείρησης, που βρίσκονται εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, δήμου ή κοινότητας, οι οποίες έχουν κατατμηθεί ή ρυμοτομηθεί.**

Ως ωφέλεια θεωρείται η επιπλέον διαφορά μεταξύ της αξίας της έκτασης η οποία πουλήθηκε και της αξίας της πριν από την κατάτμηση ή τη ρυμοτόμηση.

Ως αξία πώλησης λαμβάνεται αυτή που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982. Αν όμως το τίμημα που αναφέρεται στην οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως ακαθάριστο έσοδο λαμβάνεται το αναφερόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα για τις περιοχές που δεν ισχύει το

αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται (Τριαντοπούλου και συν., 2012):

- Το τίμημα από τις πωλήσεις των πιο πάνω ακινήτων που αναφέρεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.
- Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος της αξίας κατά περίπτωση
- Τα κέρδη από παρεπόμενες εργασίες
- Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνικού
- Ο μισθός που καταβάλλεται από ανώνυμη εταιρία στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της, για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάσει ειδικής σύμβασης μίσθωσης εργασίας ή εντολής, εφόσον για τις υπηρεσίες αυτές τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ασφαλισμένα σε οποιοδήποτε, εκτός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο.

Επίσης, ο μισθός και οι κάθε είδους απολαβές που καταβάλλονται από εταιρία περιορισμένης ευθύνης σε εταίρους της για υπηρεσίες που παρέχουν σ' αυτή, εφόσον οι εταίροι είναι ασφαλισμένοι για τις υπηρεσίες αυτές σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο εκτός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων

➤ **Θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και η πραγματοποιηθείσα αυτόματα υπερτίμηση του πάγιου κεφαλαίου που χρησιμοποιείται στην επιχείρηση, καθώς και η υπερτίμηση που δεν πραγματοποιήθηκε, εφόσον αυτή έχει περιληφθεί στην απογραφή.**

Κατ' εξαίρεση, η υπερτίμηση από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, το οποίο ιδιοχρησιμοποιείται ή έχει ιδιοχρησιμοποιηθεί για την άσκηση του αντικείμενου των εργασιών της επιχείρησης, απαλλάσσεται του φόρου, εφόσον εμφανίζεται σε ιδιαίτερο Λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού και φορολογείται σε περίπτωση διανομής του ή διάλυσης της επιχείρησης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον υπολογισμό του υπερτιμήματος από την πώληση ακινήτου, εξαιρούμενου του υπερτιμήματος που προκύπτει από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, ως τιμή πώλησης δεν δύναται να ληφθεί ποσό μικρότερο της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση ακινήτου επιχείρησης σε εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης για το οποίο στη συνέχεια θα συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ εταιρίας χρηματοδοτικής μίσθωσης και της πωλήτριας επιχείρησης απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος με την προϋπόθεση ότι θα εμφανισθεί σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο φορολογείται, σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της επιχείρησης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Για τον προσδιορισμό της υπεραξίας ως τιμή πώλησης λαμβάνεται αυτή που ορίζεται στη σύμβαση. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται για συμβάσεις αγοράς ακινήτων στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι εξωχώρια εταιρία.

- **Οι τόκοι που ορίζονται από την παράγραφο 4 του άρθρου 25.**
- **Οι αποδόσεις από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που πραγματοποιούν επιτηδευματίες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.**

Τα κατά το άρθρο αυτό εισοδήματα και κέρδη των επιχειρήσεων, που λειτουργούν με τη μορφή ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης και περιορισμένης ευθύνης εταιρίας, κοινοπραξίας, κοινωνίας και αστικής εταιρίας κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και συνεταιρισμών θεωρείται ότι αποκτήθηκαν (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006):

➤ **Στις περιπτώσεις της ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης και περιορισμένης ευθύνης εταιρίας της κοινοπραξίας κοινωνίας και αστικής εταιρίας κερδοσκοπικού χαρακτήρα από κάθε έναν εταίρο ή μέλος για το ποσοστό των κερδών που αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρία, κοινοπραξία ή κοινωνία.**

Ως χρόνος κτήσης, για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας, θεωρείται η ημερομηνία στην οποία κλείστηκε η διαχείριση και προκειμένου για εταιρία περιορισμένης ευθύνης η ημερομηνία που εγκρίθηκε ο ισολογισμός της από τη συνέλευση των εταίρων.

Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί ο ισολογισμός της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης μέσα στο χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου το εισόδημα λογίζεται ότι αποκτιέται από αυτούς που έχουν τη δυνατότητα του εταίρου την τελευταία ημέρα αυτού του τριμήνου.

- **Στην περίπτωση της συμμετοχικής (αφανούς) εταιρίας από τον εμφανή εταίρο για το σύνολο των κερδών της εταιρίας.**
- **Στις περιπτώσεις των συνεταρισμών που έχουν συσταθεί νόμιμα, από κάποιον συνεταίρο για το μέρος ή την αμοιβή που του καταβλήθηκε.**

Η ύπαρξη των εταιριών που αναφέρονται στην περίπτωση α' αποδεικνύεται με έγκυρο συστατικό έγγραφο δημοσιευμένο, σύμφωνα με όσα ορίζει ο εμπορικός νομός. Η κοινοπραξία αναγνωρίζεται εφόσον έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 29, ως εισόδημα λαμβάνεται (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006):

- Για διαχειριστική περίοδο μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες το κέρδος που προέκυψε κατά τη διάρκειά της.
- Για διαχειριστική περίοδο μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες το κέρδος που προέκυψε από την έναρξη της περιόδου μέχρι την ημερομηνία έναρξης του υπολειπομένου δωδεκάμηνου τμήματος.

Το εισόδημα αυτό αφαιρείται από το εισόδημα της υπερ - δωδεκάμηνης διαχειριστικής περιόδου και το υπόλοιπο που αποτελεί εισόδημα της δωδεκάμηνης περιόδου φορολογείται στο επόμενο οικονομικό έτος.

2.4.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις λαμβάνεται το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές αυτών.

Ο προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων των εμπορικών επιχειρήσεων ενεργείται ως ακολούθως (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006):

Για επιχειρήσεις που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τα ακαθάριστα έσοδα εξευρίσκονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων.

Εξαιρετικά, για επιχειρήσεις πρακτόρων κρατικών λαχείων, ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται για μεν τις λιανικές πωλήσεις λαχείων που διενεργούνται των καταστημάτων τους η προμήθεια που δικαιούνται, για τις χονδρικές πωλήσεις ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί της ονομαστικής αξίας.

Για επιχειρήσεις που τηρούν ακριβή βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του, τα ακαθάριστα έσοδα εξευρίσκονται ως προσθήκη του μικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των εμπορεύσιμων χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας τα οποία αγοράστηκαν μέσα στη χρήση.

Σε περίπτωση που το Υπουργείο Εμπορίου έχει καθορίσει μικτό κέρδος γίνεται αναγωγή αυτού σε ποσοστιαίο. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής θεωρείται ότι τα εμπορεύσιμα αγαθά πουλήθηκαν όλα μέσα στη χρήση και ότι οι πρώτες και βοηθητικές ύλες μεταποιήθηκαν και πουλήθηκαν μέσα στη χρήση ως έτοιμα προϊόντα, ανεξάρτητα από το αν η διάθεσή τους γίνεται χονδρικώς ή λιανικώς. Στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και εφόσον το επόμενο έτος συνεχίζουν να τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται ότι πουλήθηκαν μέσα στη χρήση από τα εμπορεύσιμα αγαθά, τόσα δωδέκατα αυτών όσοι οι μήνες της πραγματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Τμήμα του μήνα λογίζεται ως ακέραιος μήνας (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Το υπόλοιπο ποσό προστίθεται στις αγορές του αμέσως επόμενου έτους και λογίζεται ως αγορά του έτους αυτού. Σε περίπτωση αλλαγής της κατηγορίας των βιβλίων και στοιχείων που τηρούνται από την επιχείρηση:

- Από την πρώτη στη δεύτερη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας, δεν μπορούν να υπερβούν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα μέσα σε αυτήν την περίοδο.

Όταν όμως τα ακαθάριστα έσοδα αυτής της περιόδου που προκύπτουν με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων, μειούμενα κατά τα ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία είχαν τηρηθεί βιβλία πρώτης κατηγορίας, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα της ίδιας περιόδου που βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, τότε τα μεγαλύτερα αυτά ακαθάριστα έσοδα θεωρούνται ως έσοδα της διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

- Από την πρώτη στην τρίτη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία, πριν από την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων, διαχειριστική περίοδο βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, μειωμένα κατά την αξία των αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή έναρξης της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων.
- Από τη δεύτερη ή τρίτη στην πρώτη κατηγορία, τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία πρώτης κατηγορίας βρίσκονται με βάση την αξία των αγορασθέντων κατά την περίοδο αυτή εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων προϊόντων, η οποία προσαυξάνεται με την αξία των εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων που αποδειγμένα δεν διατέθηκαν ή δεν χρησιμοποιήθηκαν, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία δεύτερης κατηγορίας ή που εμφανίζονται στην απογραφή, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Για επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή τα τηρούμενα είναι κατώτερα της προσήκουσας κατηγορίας ή ανεπαρκή ή ανακριβή, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται εξωλογιστικά, με βάση τα στοιχεία και τις

πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αγορές, οι πωλήσεις και το μικτό κέρδος που εμφανίζει η επιχείρηση, το μικτό κέρδος που πραγματοποιείται από ομοειδείς επιχειρήσεις που λειτουργούν με παρόμοιες συνθήκες το απασχολούμενο προσωπικό, το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, καθώς και των ίδιων κεφαλαίων κίνησης, το ποσό των δανείων και των πιστώσεων, το ποσό των εξόδων παραγωγής και διάθεσης των εμπορευμάτων, των εξόδων διαχείρισης και γενικά κάθε επαγγελματική δαπάνη.

Ειδικά, στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί απόκρυψη φορολογητέας ύλης ή και μη έκδοση στοιχείων ή/και έκδοση πλαστών - εικονικών στοιχείων που συνεπάγονται το χαρακτηρισμό των βιβλίων ως ανακριβών, το σχετικό ποσό που προκύπτει, το οποίο σε περίπτωση επανάληψης των ως άνω παραβάσεων μέσα στην ίδια διαχειριστική χρήση διπλασιάζεται, προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα των βιβλίων και το άθροισμα προσαυξάνεται κατά ένα ποσοστό (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας, εξευρίσκεται λογιστικώς με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, των ακόλουθων εξόδων:

- **Των γενικών εξόδων διαχείρισης, στα οποία περιλαμβάνονται με την επιφύλαξη της παραγράφου 18 του παρόντος άρθρου:**

Τα έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβής του προσωπικού, εφόσον έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του Ι.Κ.Α. ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού, εκτός αν από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται μερική ή ολική απαλλαγή από την υποχρέωση για την καταβολή εισφορών. Επίσης, οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα πρόσωπα αυτά για τις υπηρεσίες που παρέχουν στις εταιρίες έχουν ασφαλιστεί σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Από τα ακαθάριστα έσοδα των υποχρέων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 δεν εκπίπτουν οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων ή μελών τους.

Το τεκμαρτό ενοίκιο των ακινήτων που ανήκουν στον επιχειρηματία και χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, εφόσον αυτό υπολογίστηκε στο εισόδημα από ακίνητα.

Τα ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα ημεδαπά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Η αξία των κινητών μνημείων, όπως αυτά ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στο Δημόσιο ή σε μουσεία αναγνωρισμένα από τον Υπουργό Πολιτισμού σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία. Σε περίπτωση μεταβίβασης στο Δημόσιο η αποδοχή της δωρεάς γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου γνωμοδοτικού Συμβουλίου του Υπουργείου Πολιτισμού και μετά από χρηματική αποτίμηση της αξίας των μνημείων από ειδική εκτιμητική επιτροπή και αποδοχή της αξίας από τον δωρητή (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Η απόφαση αυτή περιλαμβάνει τα στοιχεία του δωρητή, την περιγραφή και τη χρηματική αποτίμηση του μνημείου. Τα μνημεία κατατίθενται σε κρατικά μουσεία. Σε περίπτωση μεταβίβασης λόγω δωρεάς σε μουσεία που δεν ανήκουν στο Δημόσιο η αποδοχή της δωρεάς γίνεται μετά από χρηματική αποτίμηση των μνημείων από την ειδική εκτιμητική επιτροπή του έκτου εδαφίου του παρόντος.

Το ποσό που αφαιρείται δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό 15% του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή κερδών που προκύπτουν από τον ισολογισμό της διαχειριστικής περιόδου από τα ακαθάριστα έσοδα της οποίας εκπίπτει. Σε περίπτωση που η έκδοση της απόφασης της ειδικής εκτιμητικής επιτροπής γίνεται σε μεταγενέστερη χρήση από αυτή της δωρεάς, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της

διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία εκδίδεται η απόφαση αυτή (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Η αξία των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους τα Οικουμενικά Πατριαρχεία Κωνσταντινουπόλεως τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν. 1514/ 1985, τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έχουν συσταθεί νόμιμα, καθώς και οποιοδήποτε αθλητικό σωματείο, που έχει συσταθεί νόμιμα και είναι αναγνωρισμένο από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, εφόσον οι δωρεές αυτές προορίζονται για την καλλιέργεια και ανάπτυξη των ερασιτεχνικών τους τμημάτων (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Επίσης τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή κερδών που προκύπτουν από ισολογισμούς λόγω χορηγίας προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι ιδίως, η καλλιέργει η προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται, μετά από έλεγχο του Υπουργείου Πολιτισμού, τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς για την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

Όταν τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών αυτής της περίπτωσης, με εξαίρεση τις δωρεές που καταβάλλονται στους δωρεοδόχους του πρώτου εδαφίου, υπερβαίνουν τα διακόσια ενενήντα (290) ευρώ ετησίως λαμβάνονται υπόψη μόνον εφόσον έχουν κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε λογαριασμό του νομικού προσώπου που τηρείται σε τράπεζα.

Ειδικώς τα χρηματικά ποσά, που καταβάλλονται λόγω δωρεάς σε αθλητικά σωματεία, λαμβάνονται υπόψη μόνον εφόσον κατατίθενται σε λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε Τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το συνολικό ποσό των δωρεών που εκπίπτουν δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των καθαρών κερδών, που προκύπτουν πριν από την αφαίρεση αυτών των ποσών από τα ακαθάριστα έσοδα της οικείας διαχειριστικής περιόδου. Οι διατάξεις των εδαφίων δέκατου μέχρι και δέκατου τρίτου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εφαρμόζονται ανάλογα.

Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού τους, στην έννοια της οποίας συμπεριλαμβάνεται και η χορήγηση εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής σε χρήμα μετά το χρόνο της πρόωρης ή κανονικής συνταξιοδότησης του ανωτέρω προσωπικού, καθώς και η κάλυψη θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων.

- **Των δαπανών για τη συντήρηση και επισκευή των επαγγελματικών γενικά εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και αυτοκινήτων οχημάτων.**

Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με κυλίνδρισμά κινητήρα μέχρι χίλια εξακόσια (1.600) κυβικά εκατοστά, που έχουν στην κυριότητά τους οι επιχειρήσεις ή που έχουν

μισθωμένα από τρίτους, εκπίπτουν μέχρι εξήντα τοις εκατό (60%) του συνολικού ύψους αυτών, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης. Για αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού εκπίπτει, με τις ίδιες προϋποθέσεις, ποσοστό μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιο πάνω δαπανών (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

- **Της αξίας των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν, καθ' και των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών, στην οποία περιλαμβάνονται και οι ειδικές δαπάνες επεξεργασίας, αποθήκευσης μεταφοράς, ασφάλειας κ.λπ.**

Ειδικά για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του όταν δεν διενεργούν απογραφή, ως απογραφή λήξης της διαχειριστικής περιόδου λαμβάνεται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της περιόδου αυτής και ως απογραφή έναρξης ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Αν προαιρετικά έχει συνταχθεί απογραφή έναρξης και λήξης για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα αυτά, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχισθεί η σύνταξη των απογραφών για μία τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής απογραφής λήξης. Αν δεν τηρηθεί η υποχρέωση αυτή, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του ν. 2523/1997 κυρώσεις για τη μη σύνταξη απογραφής.

- Των δεδουλευμένων κάθε είδους τόκων δανείων ή πιστώσεων, γενικά, της επιχείρησης. Εξαιρούνται οι τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δίκαιου.
- Των ποσών των κάθε είδους φόρων, τελών και δικαιωμάτων, που βαρύνουν την επιχείρηση. Ως χρόνος έκπτωσης λογίζεται ο χρόνος της καταβολής αυτών υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. Δεν εκπίπτουν οι τυχόν καταβαλλόμενοι από την επιχείρηση κάθε είδους φόροι που βαρύνουν τρίτους με εξαίρεση τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών που επιβάλλεται επί των πόσης φύσεως ωφελειών από μετοχικούς τίτλους.
- Των ποσών των αποσβέσεων για την κάλυψη της φθοράς των κάθε είδους εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων ή φθορτών υλικών, συναφών με τη λειτουργία της επιχείρησης και γενικά κάθε κινητής ή ακίνητης περιουσίας της επιχείρησης εφό-

σον αυτές έγιναν με οριστικές εγγραφές σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που ορίζονται για κάθε επιχείρηση.

- Των μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιριών, καθώς και των αποθεματικών για την αποκατάσταση του ενεργητικού που, με βάση σύμβαση, θα περιέλθει μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο ή σε τρίτους.
- Της ζημίας που πραγματοποιήθηκε από φθορά, απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου. Προκειμένου για ακίνητα, για τον υπολογισμό της ζημίας αυτών, ως τιμή πώλησης δεν δύναται να ληφθεί ποσό μικρότερο της αξίας, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί φορολογίας μεταβιβάσεως ακινήτων.
- Του ποσού των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων.

Το ποσό της πρόβλεψης αυτής υπολογίζεται σε ποσοστό μισό τοις εκατό (0,5%) επί της αναγραφόμενης αξίας στα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών προς επιτηδευματίες μετά την αφαίρεση (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006):

- των επιστροφών ή εκπτώσεων,
- της αξίας των πωλήσεων ή παροχής υπηρεσιών προς το Δημόσιο, δήμους και κοινότητες δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμούς ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και
- του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών, του φόρου κατανάλωσης καπνού και λοιπών φόρων που εμπεριέχονται στην τιμή πώλησης.
- Των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για τη χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων.
- Των δαπανών επισκευής και συντήρησης που πραγματοποιούνται σε μισθωμένα ακίνητα, κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους.

Τα ποσά των δαπανών για βελτιώσεις και προσθήκες σε μισθωμένα ακίνητα εκπίπτουν ισόποσα από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που διαρκεί η μίσθωση. Σε περίπτωση κατά την οποία ο ετήσιος συντελεστής απόσβεσης που προκύπτει με τον τρόπο αυτόν είναι μικρότερος από το συντελεστή που ορίζεται από το Π.Δ. 100/1998 (ΦΕΚ 96

A'/5.5.1998) για το ίδιο πάγιο στοιχείο, όταν αυτά είναι ιδιόκτητο, εφαρμόζονται τα οριζόμενα από το προεδρικό διάταγμα.

Των ποσών των δαπανών διαφημίσεων που βαρύνουν την επιχείρηση κατά το έτος της έκδοσης του προβλεπόμενου φορολογικού στοιχείου. Ειδικό τα ποσά των δαπανών, που υπόκεινται σε τέλος διαφημίσεων υπέρ δήμων και κοινοτήτων, δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνη της διαφημιζόμενης επιχείρησης αν δεν αποδεικνύεται η καταβολή του τέλους που αναλογεί με τριπλότυπο είσπραξης του οικείου δήμου ή κοινότητας.

- Των ποσών των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, που σχηματίζονται στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης και καλύπτουν τις αποζημιώσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδότησής του κατά το επόμενο έτος.
- Των ζημιών που προκύπτουν από συμβάσεις ή πράξεις επι παραγωγών χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες πραγματοποιούνται για κάλυψη κινδύνων.
- Των εξόδων για διοικητική υποστήριξη, οργάνωση, αναδιοργάνωση και για υπηρεσίες γενικά που παρέχονται στην επιχείρηση από επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο ημεδαπό ή αλλοδαπό όμιλο ή και από τρίτους για σκοπούς που σχετίζονται με τα γενικότερα συμφέροντα του ομίλου.

Τα έξοδα αυτά εκπίπτουν εφόσον και στο βαθμό που η πραγματοποίησή τους συμβάλλει στη δημιουργία εισοδήματος για την επιχείρηση.

Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για επιμόρφωση του προσωπικού της με την προϋπόθεση ότι η επιμόρφωση έχει σχέση με το αντικείμενο εργασιών της επιχείρησης ή το αντικείμενο εργασιών προσωπικού μέσα στην επιχείρηση ή τέλος, με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών ή των προγραμμάτων αυτών που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης (Αντωνόπουλος & Κατούδης, 2006).

- Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για την κάλυψη του ενοικίου κατοικίας των εργαζομένων σε αυτήν, με την προϋπόθεση, ότι τα ποσά αυτά υπόκεινται σε φορολογία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45.

- Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση σε παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς.
- Των χρηματικών βραβείων που καταβάλλει επιχείρηση σε εργαζόμενους της λόγω των εξαιρετικών επιδόσεων που έχουν επιτύχει αποδεδειγμένα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που σπουδάζουν και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε εργαζόμενο.
- Των ενοικίων που καταβάλλει η επιχείρηση για τη διαμονή εργαζομένου της σε ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια ή οικίες που βρίσκονται σε διαφορετικό μέρος από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους λόγω εκτός έδρας εργασίας τους.
- Των δώρων της επιχείρησης προς πελάτες επιχειρήσεις ή μη, εφόσον φέρουν την επωνυμία της και έχει καταβληθεί το αναλογούν δημοτικό τέλος για τη συνολική αξία των δώρων αυτών. Το ποσό της δαπάνης που εκπίπτει με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) ευρώ για κάθε δώρο χωριστά.
- Των παροχών σε χρήμα ή σε είδος της επιχείρησης προς εργαζομένους της για επιβράβευση της απόδοσής τους και με την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές.
- Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για έξοδα κινητής τηλεφωνίας για λογαριασμούς που ανήκουν στην επιχείρηση και με την προϋπόθεση ότι οι λογαριασμοί αυτοί δεν θα υπερβαίνουν τον αριθμό των απασχολουμένων στην επιχείρηση υπαλλήλων αυτής. Από το συνολικό ποσό αυτής της δαπάνης ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα.
- Των δαπανών οργάνωσης ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων για τους εργαζομένους ή πελάτες της, εφόσον οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στο νομό που εδρεύει η επιχείρηση ή σε άλλο μέρος στο οποίο λειτουργεί υποκατάστημά της.

2.5. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

2.5.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, κατά περίπτωση και αποκτάται από την εκμετάλλευση μιας ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους, όπως είναι οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές, δασικές, αλιευτικές κ.λπ (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010).

Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 28 εφαρμόζονται αναλόγως και στο εισόδημα αυτής της κατηγορίας.

2.5.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

τον προσδιορισμό του εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 28 παρ. 3.

Αν το καθαρό εισόδημα δεν μπορεί να προσδιοριστεί λογιστικώς, αυτό προσδιορίζεται τεκμαρτώ με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσοδών της επιχείρησης με ειδικούς, κατά κλάδο εκμεταλλεύσεων, συντελεστές καθαρού εισοδήματος. Ως ακαθάριστο εισόδημα λαμβάνεται η αξία των παραγομένων προϊόντων. Σε αυτά τα ακαθάριστα έσοδα δεν συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα ποσά εσόδων (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

- Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις.
- Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου της επιχείρησης.
- Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεσθεί, εφόσον είχαν γίνει δεκτές από τον προϊστάμενο της δημοσίας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.
- Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από φόρους, τέλη και εισφορές της επιχείρησης, εφόσον είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως και είχαν γίνει δεκτά από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.

Για κάθε κλάδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού εισοδήματος, ο οποίος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα. Οι μοναδικοί συντελεστές καθαρού εισοδήματος περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα, ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τριαντοπούλου και συν., 2012).

2.6. Εισόδημα από μισθωτές επιχειρήσεις

2.6.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε ένα οικονομικό έτος από μισθούς ημερομίσθια, επιχορηγήσεις επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, το οποίο αποκτάται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους.

Ειδικότερα, στα εισοδήματα αυτά περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες παροχές (Τριαντοπούλου και συν., 2012):

- Η αξία των αγαθών που αντιπροσωπεύουν οι χορηγούμενες «δωροεπιταγές»,
- Η αξία των χορηγούμενων διατακτικών για την αγορά αγαθών από συμβεβλημένα καταστήματα, με την εξαίρεση των διατακτικών τροφής για εργαζόμενους μέχρι ποσού έξι (6) ευρώ ανά διατακτική,
- Το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου, καθώς και του τεκμαρτού ενοικίου όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., για παροχή κατοικίας,
- Το καταβαλλόμενο ποσό για οικιακό προσωπικό,
- Τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης.

Ομοίως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί οι οποίοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1545/1985 (ΦΕΚ 91).

Στην περίπτωση που το εισόδημα καταβάλλεται ελεύθερο φόρου, εισόδημα που υπόκειται σε φόρο είναι εκείνο από το οποίο, αν αφαιρεθεί ο φόρος που του αναλογεί, προκύπτει το χωρίς φόρο ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο.

Τα επιδόματα, που καταβάλλονται στις δικαιούχους, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 λογίζονται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, το οποίο αποκτάται κατά την καταβολή του (Τριαντοπούλου και συν., 2012).

2.6.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Το εισόδημα που καθορίζεται στο άρθρο 45 αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες. Από αυτό το εισόδημα εκπίπτουν (Μαστρογιάννη, 2015):

- Κάθε ποσό για φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει αυτό το εισόδημα.
- Οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, οι οποίες επιβάλλονται με νόμο.

Το ποσό που απομένει, μετά τη διενέργεια των εκπτώσεων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Ειδικά, για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες, ως καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες αυτού του άρθρου λαμβάνεται ποσό ίσο με το καθαρό ποσό αποδοχών, τις οποίες αυτοί θα έπαιρναν αν υπηρετούσαν στο εσωτερικό (Μαστρογιάννη, 2015).

2.7. Εισόδημα από τι υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών

2.7.1. Εισόδημα και η απόκτησή του

Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων είναι οι αμοιβές από την άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος του ιατρού, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανόγράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμοναχό (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010).

Στο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων περιλαμβάνεται και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

- Σε πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριατές γενικά, ελεγκτές ανώνυμων εταιριών, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριατές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς,
- Σε συγγραφείς και μουσουργούς από συγγραφικά δικαιώματα γενικά.
- Σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους επιτροπές ή συμβούλια, από το Δημόσιο, νομικό πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμούς και οργανισμούς γενικά.
- Στη σύζυγο ή στο σύζυγο λόγω διατροφής, η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς η συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται σε τέκνα, από οποιαδήποτε αιτία, δεν θεωρείται εισόδημά τους.

Ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων λογίζεται και κάθε εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις κατηγορίες Α' έως Ζ' της παρ. 2 του άρθρου 4.

Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα λογίζονται και οι πάσης φύσεως τόκοι που καταβάλλονται σε αρχιτέκτονες, μηχανικούς και τοπογράφους λόγω καθυστέρησης είσπραξης των αμοιβών τους για προσφερθείσες από αυτούς υπηρεσίες που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου X του άρθρου αυτού. Ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα θεωρούνται και τα εφάπαξ χρηματικό ποσά που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας (Μαστρογιάννη, 2015).

Χρόνος κτήσης του εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέριου επαγγέλματος θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο ο δικαιούχος εισέπραξε τούτο. Κατ' εξαίρεση, για διατροφή που καταβάλλεται αναδρομικά με δικαστική απόφαση, χρόνος κτήσης της θεωρείται ο χρόνος τον οποίο αφορά.

Ως είσπραξη, για την επιβολή και για την παρακράτηση του φόρου, θεωρείται και η πίστωση του δικαιούχου στα βιβλία του υπόχρεου για την καταβολή της αμοιβής ύστερα από προηγούμενη, επί αποδείξει, αναγγελία στο δικαιούχο. Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέριου επαγγέλματος που αντιπροσωπεύει εργασίες δύο ή περισσότερων ετών και καταβάλλεται μεταγενέστερα, κατανέμεται σε ίσα μέρη για να φορολογηθεί (Μαστρογιάννη, 2015):

- Στο έτος της είσπραξης και το αμέσως προηγούμενο, σε περίπτωση εργασίας δύο ετών.
- Στο έτος της είσπραξης και τα αμέσως δύο προηγούμενα, σε περίπτωση εργασίας τριών ή περισσότερων ετών.

Ειδικά, για συγγραφείς μουσουργούς και καλλιτέχνες ζωγράφους ή γλύπτες ή χαράκτες το εισόδημα που αποκτούν κάθε χρόνο από τα έργα της πνευματικής τους παραγωγής κατανέμεται σε ίσα μέρη για να φορολογηθεί στο έτος της κτήσης του και στα τρία επόμενα έτη. Το ίδιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση που προκύπτει ζημία.

2.7.2. Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα

Ως ακαθάριστο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων λαμβάνεται το σύνολο των αμοιβών, που εισπράττονται από την άσκηση του θεριού επαγγέλματος,

όπως αυτό προκύπτει από τα επαρκή και ακριβή βιβλία κα' στοιχεία που τηρεί ο φορολογούμενος.

Από το ακαθάριστο εισόδημα εκπίπτουν οι επαγγελματικές δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 31, μόνο εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμο φορολογικό στοιχείο και έχουν αναγραφεί στα βιβλία του υπόχρεου (Μαστρογιάννη, 2015).

Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες ελευθέρου επαγγέλματος, εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμα φορολογικά στοιχεία και έχουν αναγραφεί στα βιβλία του υπόχρεου, εκπίπτουν κατά ποσοστό είκοσι πέντε (25%) του συνολικού ύψους αυτών, μη δυνάμενο να υπερβεί ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) του δηλωθέντος ακαθόριστου εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων (Μαστρογιάννη, 2015).

Εξαιρετικώς, το ακαθάριστο εισόδημα από το έργο της πνευματικής παραγωγής των συγγραφέων, των μουσουργών και των καλλιτεχνών ζωγράφων ή γλυπτών ή χαρακτών κατανέμεται ισομερώς στο πρώτο έτος αποκτήσεως του εισοδήματος από αυτό το έργο και τα αμέσως επόμενα τρία (3) έτη, εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί να φορολογηθεί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος. Αυτά εφαρμόζονται, επίσης, προκειμένου για τις κάθε είδους επαγγελματικές δαπάνες, οι οποίες επιβαρύνουν το κόστος του έργου των πιο πάνω προσώπων, ανεξάρτητα από το χρόνο που πραγματοποιήθηκαν, εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί να φορολογηθεί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 (Μαστρογιάννη, 2015).

Το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 αποτελεί το καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων.

Κατ' εξαίρεση, για αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών για τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων, την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση του έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και

διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα, το καθαρό εισόδημα εξευρίσκεται με τη χρήση συντελεστή στις ακαθάριστες νόμιμες αμοιβές.

Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υποχρέου προκύπτει ότι οι δαπάνες της χρήσης βρίσκονται σε προφανή δυσαναλογία με το υπόλοιπο των ακαθάριστων αμοιβών (τεκμαρτές δαπάνες), που προκύπτουν από την εφαρμογή του συντελεστή, ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας προσαυξάνει το συντελεστή αυτόν κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Δεν θεωρείται ότι υπάρχει προφανής δυσαναλογία, όταν η διαφορά μεταξύ δαπανών που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και τεκμαρτών δαπανών, κατά τα ανωτέρω, είναι μέχρι ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) των τεκμαρτών δαπανών (Μαστρογιάννη, 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

3. Προκαταβολή, παρακράτηση και απόδοση φόρου

3.1. Προκαταβολή φόρου

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του ΚΦΕ και με βάση την φορολογική δήλωση που θα υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2015, βεβαιώνεται ως προκαταβολή φόρου, ποσό ίσο με το 100% του φόρου που προκύπτει. Η προκαταβολή αυτή αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους 2016. Ισχύει για ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ (2015 και εφεξής).

Ο παραπάνω συντελεστής προκαταβολής φόρου ισχύει, μετά τις αλλαγές που έγιναν με τον Ν 4336/2015 και για τα νομικά πρόσωπα που έχουν την μορφή της προσωπικής εταιρείας (ημεδαπής ή αλλοδαπής), καθώς και για τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστάθηκαν στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό (με εγκατάσταση στη χώρα μας) και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα (εφόσον προκύπτει εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα), για τις κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς, εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα και για τις κοινοπραξίες των προσωπικών εταιρειών. Ωστόσο, για το φορολογικό έτος 2015 το ποσοστό υπολογισμού της προκαταβολής θα είναι 75%, για αυτά τα νομικά πρόσωπα (παρ. 36, άρθρο 72 ΚΦΕ, βλέπε και την Πολ. 1159/2015).

3.2. Παρακράτηση φόρου

3.2.1. Παρακράτηση στο εισόδημα από κινητές αξίες.

Στο διανεμόμενα κέρδη των ημεδαπών ανώνυμων εταιριών, με τη αερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού του διοικητικού συμβουλίου και

των διευθυντών, καθώς και των αμοιβών του υπαλληλικού προσωπικού, ουδεμία παρακράτηση φόρου ενεργείται, ως παρακρατούμενα τα εισοδήματα αυτά στο όνομα του νομικού προσώπου.

Η παρακράτηση φόρου ενεργείται (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

- Για εισοδήματα από αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου, τόκους ιδρυτικούς τίτλους και προνομιούχες μετοχές που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 105 από τα ακαθάριστα έσοδα, καθώς και για τα εισοδήματα της παρ. 5 του άρθρου 25, και την καταβολή ή την εγγραφή τους σε πίστωση του δικαιούχου.
- Για τα εισοδήματα της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 24, κατά την καταβολή ή την εγγραφή τους σε πίστωση του δικαιούχου ή της εγγραφής στον οικείο λογαριασμό των βιβλίων της ασφαλιστικής εταιρίας.
- Για τα εισοδήματα της παρ. 2 του άρθρου 25 κατά την καταβολή ή την εγγραφή τους σε πίστωση του δικαιούχου και το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από την έγκριση από τη γενική συνέλευση των μετόχων.
- Για εισοδήματα από ομολογίες και χρεόγραφα των ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και από κινητές αξίες γενικά αλλοδαπής προέλευσης κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων ή της εισπράξεις των μερισμάτων από το δικαιούχο.
- Για τόκους από την καταβολή τους ή την εγγραφή τους στα βιβλία του οφειλέτη σε πίστωση του δανειστή.

Εξαιρετικά, αν ο οφειλέτης τόκων είναι φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν ασκεί επιχείρηση ή ελεύθεριο επάγγελμα, δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος του εισοδήματος των τόκων έχει υποχρέωση να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος είκοσι τοις εκατό (20%) στην αρμόδια για τη φορολογία του δημόσια οικονομική υπηρεσία, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα, από αυτόν μέσα στον οποίο έγινε η καταβολή των τόκων.

3.2.2. Παρακράτηση στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

Το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις η παρακράτηση του φορολογείται ως εξής (Μαστρογιάννη, 2015):

Στα εισοδήματα της περίπτωσης στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Ο συντελεστής παρακράτησης εφαρμόζεται στο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου.

Ο φόρος παρακρατείται από την ανώνυμη εταιρία ή την εταιρία περιορισμένης ευθύνης κατά την καταβολή των μισθών και για την απόδοσή του εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση του πιο πάνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τους μισθούς που λαμβάνουν (Μαστρογιάννη, 2015).

Στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημόσιων, δημοτικών, κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) που υπολογίζεται στην αξία του κατασκευαζόμενου έργου ή του μισθώματος.

Υπόχρεος σε παρακράτηση ορίζεται το Δημόσιο γενικά και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί εκκαθάριση ή καταβολή για τις περιπτώσεις αυτές. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν παρακρατήθηκε ο φόρος τότε αυτός αποδίδεται με δήλωση του δικαιούχου της αμοιβής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 60.

Στα εισοδήματα αντιπροσώπων, πρακτόρων, μεσιτών κ.λπ. από αμοιβές ή προμήθειες για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας από αλλοδαπά εργοστάσια ή αλλοδαπούς οίκους οποιοσδήποτε φύσης υλικού.

Δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα, οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημόσιες επιχειρήσεις, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα η πιστωτικοί οργανισμοί,

συνεταιρισμοί και ενώσεις τους, σύλλογοι γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας. Εξαιρούνται από την παρακράτηση οι προμήθειες που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες στους νομίμους αντιπροσώπους ή εξουσιοδοτημένους γενικούς ή απλούς πράκτορες τους (Μαστρογιάννη, 2015).

Επίσης σε παρακράτηση φόρου είκοσι τοις εκατό (20%) υπόκειται το ακαθόριστο ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει ο εκμισθωτής στο μισθωτή, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εμπορικής μίσθωσης ακίνητου, με βάση νομό ή μετά από δικαστική απόφαση ή μετά από συμφωνία μεταξύ των διάδικων που παραιτήθηκαν της σχετικής δίκης.

Δημόσιες υπηρεσίες οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, κοινωφελή ιδρύματα και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου γενικά, κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών η παροχής υπηρεσιών από επιχειρήσεις (Μαστρογιάννη, 2015).

Στα εισοδήματα που προέρχονται από αμοιβές ή προμήθειες λόγω διαμεσολάβησης για πώληση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), που υπολογίζεται στο ποσό της αμοιβής ή προμήθειας του δικαιούχου. Οι Α.Ε. Διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων υποχρεούνται να παρακρατούν το φόρο κατά την καταβολή των προμηθειών ή αμοιβών.

3.2.3. Παρακράτηση στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.

Δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τράπεζες, πιστωτικοί οργανισμοί και συνεταιρισμοί ή ενώσεις συνεταιρισμών που καταβάλλουν επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις επί της παραγωγής, σε πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις οποιοσδήποτε μορφής, εφόσον οι δικαιούχοι ασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα με την παραγωγή φυτικών ή ζωικών προϊόντων, υποχρεούνται όπως, κατά την καταβολή αυτών των ποσών στους δικαιούχους, παρακρατούν φόρο εισοδήματος, έναντι του φόρου που βαρύνει το δικαιούχο (Μαστρογιάννη, 2015).

Εξαιρούνται της παρακράτησης αυτής οι επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις που χορηγούνται επί της παραγωγής ορεινών ή μειονεκτικών περιοχών.

Αν δικαιούχοι επιδοτήσεων ή επιχορηγήσεων δεν ασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα με την παραγωγή φυτικών ή ζωικών προϊόντων, ο φόρος παρακρατείται με συντελεστή δέκα τοις εκατό εφόσον το συνολικό ετήσιο ποσό αυτών υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ.

3.2.4. Παρακράτηση στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ο φόρος παρακρατείται από εκείνον, που απασχολεί κατά σύστημα έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό είτε καταβάλλει συντάξεις επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή. Η παρακράτηση ενεργείται, κατά την καταβολή και ο φόρος υπολογίζεται ως εξής (Μαστρογιάννη, 2015).

Με βάση την κλίμακα (α) της παραγράφου 1, καθώς και το πρώτο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9, στους αμειβομένους με μηνιαίο μισθό, τους συνταξιούχους και τους αμειβομένους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου, μετά από προηγούμενη αναγωγή του μισθού ή της σύνταξης ή του ημερομισθίου ή της αμοιβής που ορίζεται με άλλη βάση, σε ετήσιο καθαρό εισόδημα.

Στα εισοδήματα, που καταβάλλονται αναδρομικά, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 46, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο καταβαλλόμενο ποσό, ανεξάρτητα από το έτος στο οποίο ανάγονται για να φορολογηθούν τα εισοδήματα αυτά.

Στις καθαρές αμοιβές για υπερωριακή εργασία, επιχορηγήσεις, επιδόματα και σε κάθε άλλου είδους πρόσθετες αμοιβές ή παροχές οι οποίες καταβάλλονται τακτικά ή έκτακτα και δεν συνεντελλονται με τις τακτικές αποδοχές, με συντελεστή ο οποίος ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%). Ειδικά σε περίπτωση πολλαπλής απασχόλησης των ωρομίσθιων καθηγητών κάθε ειδικότητας, από τους εργοδότες εκτός από εκείνον που καταβάλλει τις μεγαλύτερες αποδοχές μηνιαίως με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

Στο καθαρό ποσό των συντάξεων ή άλλων παροχών παρόμοιας φύσης που καταβάλλονται από ταμεία επικουρικά, μετοχικά, αρωγής ή αλληλοβοήθειας, και δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης α', ο φόρος υπολογίζεται ως εξής: αογυ Με

συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), αν το καθαρό ποσό της παροχής δεν υπερβαίνει τα δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ ετησίως.

Στους αμειβομένους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, με συντελεστή στο ακαθάριστο ποσό του ημερομισθίου, ο οποίος ορίζεται σε τρία τοις εκατό (3%) για ημερομίσθιο πάνω από είκοσι τέσσερα (24) ευρώ.

3.2.5. Παρακράτηση στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών.

Στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρου επαγγέλματος ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακαθάριστο ποσό των αμοιβών αυτών. Ο φόρος παρακρατείται από τις δημόσιες υπηρεσίες οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα, οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημόσιες επιχειρήσεις τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικούς οργανισμούς, συνεταιρισμούς και ενώσεις τους συλλόγους γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, κατά την καταβολή των αμοιβών (Μαστρογιάννη, 2015).

Επίσης οι υπόχρεοι του προηγούμενου εδαφίου, όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους καταβάλλουν σε τρίτους εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 186/1992, προμήθειες, μεσιτείες αμοιβές ή άλλες κάθε είδους παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας, ενοίκια αυτοκινήτων, μηχανημάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων, εφόσον σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ορίζεται από το π.δ. 186/1992 η έκδοση θεωρημένου αποδεικτικού στοιχείου από το δικαιούχο των αμοιβών αυτών, οφείλουν να παρακρατούν κατά την καταβολή της αμοιβής φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακαθάριστο ποσό αυτής.

Ειδικά για τις παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας που καταβάλλονται από τους εκμεταλλευτές επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, ο παραπάνω συντελεστής περιορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

Εξαιρούνται από την παρακράτηση οι προμήθειες που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες στους νόμιμους αντιπροσώπους ή εξουσιοδοτημένους γενικούς ή απλούς πράκτορές τους.

3.3. Απόδοση φόρου.

Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 57 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαρτίου κάθε έτους στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών, το ποσό του φόρου που αναλογεί επ' αυτών με βάση την κλίμακα του άρθρου 9(4), το ποσό του φόρου που οφείλεται μετά την έκπτωση από το φόρο που αναλογεί του ποσοστού που ορίζεται με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 57, το φόρο που παρακρατήθηκε για κάθε μισθωτό ή ημερομίσθιο ή συνταξιούχο κατά περίπτωση (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010).

Κατ' εξαίρεση, οι υπόχρεοι που παρακρατούν φόρο κατά την καταβολή αμοιβών σε αξιωματικούς του εμπορικού ναυτικού, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες σε πλοία, αποδίδουν με εφάπαξ καταβολή τα ποσά που παρακράτησαν, με μηνιαίες δηλώσεις, τις οποίες θα υποβάλλουν στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, για τα ποσά φόρου που παρακράτησαν κατά τη διάρκεια του πρώτου ημερολογιακού εξαμήνου κάθε έτους και μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου, για τα ποσά φόρου που παρακράτησαν κατά τη διάρκεια του δεύτερου ημερολογιακού εξαμήνου κάθε έτους;.

Για την καταβολή του φόρου που πρέπει να παρακρατείται από τις κάθε είδους αμοιβές των αξιωματικών των εμπορικών πλοίων ευθύνονται αλληλέγγυα και αδιαίρετα, βάσει του τίτλου που έχει αποκτηθεί έστω για έναν από τους υπόχρεους, ο οποίος ισχύει και ως προς τους άλλους υπόχρεους για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την είσπραξη του φόρου (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2010):

Όλοι οι κατά καιρούς πλοιοκτήτες, για το φόρο που οφείλεται πριν από τη χρονολογία μεταβίβασης από αυτούς της κυριότητας του πλοίου, ως και διάδοχοί τους.

Οι εφοπλιστές, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο είχαν την εκμετάλλευση πλοίου.

Σε περίπτωση συμπλοιοκτησίας, κάθε συμπλοιοκτήτης ανάλογα με το ποσοστό της εξ αδιαιρέτου συγκυριότητάς του επί του πλοίου και οι διαχειριστές, για το χρονικό διάστημα που είχαν τη διαχείριση του πλοίου, για ολόκληρο το ποσό του φόρου.

Οι διευθυντές, διαχειριστές και γενικά οι εκπρόσωποι των κάθε είδους εταιριών ή επιχειρήσεων, οι οποίες εκμεταλλεύονται πλοία, ο καθένας χωριστό για το εμπορικό ναυτικό.

Οι διαχειριστές πάγιας προκαταβολής και οι υπόλογοι χρηματικών ενταλμάτων, γενικά, αποδίδουν το φόρο με μηνιαίες δηλώσεις που υποβάλλονται στη δημόσια οικονομική υπηρεσία της περιφέρειάς τους μέχρι και το πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα της παρακράτησης.

Σε περίπτωση θανάτου του προσώπου που ενήργησε την παρακράτηση του φόρου, υπόχρεοι σε απόδοσή του, κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, και σε επίδοση της οριστικής δήλωσης στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας είναι οι κληρονόμοι αυτού και ο καθένας ανάλογα με την κληρονομική μερίδα που περιήλθε σε αυτόν.

Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης ή υποβολής εκπρόθεσμης ή ανακριβούς δήλωσης του άρθρου αυτού επιβάλλεται πρόσθετος φόρος και πρόστιμο, κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 86 και 87. Επίσης, όταν συντρέχει περίπτωση, επιβάλλονται και οι λοιπές κυρώσεις του παρόντος.

Δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή του φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ Ν.4387/2016

4.1 Η κλίμακα φορολογίας εισοδήματος για το οικονομικό έτος 2017.

Όλες οι συγκρίσεις που θα γίνουν με τα όσα ίσχυαν μέχρι την εφαρμογή του νόμου 4387/2016 αφορούν μόνο τη φορολογία φυσικών προσώπων. Ως αρχή ισχύος και εφαρμογής του νέου νόμου καθορίζεται για εισοδήματα από την 01 Ιανουαρίου 2016.

Ας ξεκινήσουμε αρχικά από το βασικό στάδιο της σύγκρισης μας. Η κλίμακα φορολογίας εισοδήματος (πίνακας 2.1) είναι αυτή η οποία καθορίζει τη φορολογική επιβάρυνση των φυσικών προσώπων που το εισόδημα τους προέρχεται από μισθούς και συντάξεις και επιχειρηματικές αμοιβές, είτε από κέρδη επιχειρήσεων. Η κλίμακα αυτή αφορά δηλαδή όλους τους μισθωτούς, συνταξιούχους, ατομικούς επιχειρηματίες και αγρότες.

Κλίμακιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
			(ευρώ)	(ευρώ)
20000	22%	4400	20000	4400
10000	29%	2900	30000	7300
10000	37%	3700	40000	11000
Υπερβάλλον	45%			

Εικόνα 4.1 οι συντελεστές φορολόγησης των εισοδημάτων φυσικών προσώπων με τον 4387/2016

(πηγή: www.taxheaven.gr)

Στο παράρτημα 1 υπάρχει ο πίνακας με τις κλίμακες φορολόγησης φυσικών προσώπων που είχαν καθορισθεί με τον προηγούμενο φορολογικό νόμο, τον 4261/2014. Συγκρίνοντας τους δύο πίνακες διαπιστώνουμε ότι για συνολικά εισοδήματα μέχρι το ύψος των 20000 ευρώ δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο φορολογικών νομοθεσιών.

Η βασική διαφορά όμως είναι ότι με τον Ν. 4387/2016 τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις και τα εισοδήματα από ατομικές επιχειρήσεις παύουν να φορολογούνται ξεχωριστά με διαφορετικές κλίμακες, αλλά θα φορολογούνται πλέον με μια ενιαία κλίμακα, αφού προηγουμένως αθροιστούν.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι για τους μισθωτούς που έχουν εισόδημα και από «μπλοκάκι», το εισόδημα αυτό προστίθεται στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και φορολογείται με τους ίδιους συντελεστές όπως και οι μισθωτοί που μπορούν να φθάσουν φτάνει ακόμη και το 45%.

Ας δούμε για παράδειγμα τι συμβαίνει με εισοδήματα ύψους 30000 ευρώ και 70000 ευρώ.

Στη πρώτη περίπτωση (εισόδημα 30000 ευρώ) ο συνολικός φόρος θα είναι :

Νόμος 4261/ 2014 : $25000 \times 22\% + 5000 \times 32\% = 7100$ ευρώ

Νόμος 4387/2016 : $20000 \times 22\% + 10000 \times 29\% = 7300$ ευρώ (διαφορά 200 ευρώ ή 2,8% περισσότερος φόρος)

Στη δεύτερη περίπτωση (εισόδημα 70000 ευρώ) ο συνολικός φόρος θα είναι :

Νόμος 4261/ 2014 : $25000 \times 22\% + 17000 \times 32\% + 28000 \times 42\% = 22700$ ευρώ

Νόμος 4387/2016 : $20000 \times 22\% + 10000 \times 29\% + 10000 \times 37\% + 30000 \times 45\% = 24500$ ευρώ (διαφορά 1800 ευρώ ή 7,9% περισσότερος φόρος)

4.2. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης αποφασίσθηκε και επιβάλλεται σε όλα τα εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ που προέκυψαν σε κάθε μια από τις οικονομικές περιόδους 2010 έως και 2014. Επιβάλλεται στο μεγαλύτερο εισόδημα που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος και είναι ανεξάρτητη από το αν από την εκκαθάριση προκύπτει φόρος ή όχι. Για τον υπολογισμό της εισφοράς δεν ισχύει και η έκπτωση του 30% που έχουν στα εισοδήματα τους οι συνταξιούχοι άνω των 65 ετών.

Τα κλιμάκια της ειδικής εισφοράς βάσει του συνολικού καθαρού ατομικού εισοδήματος ή τεκμαρτού εισοδήματος έχουν ως εξής:

Από 12.001,00 έως 20.000,99: συντελεστής 1%

Από 20.001,00 έως 50.000,99: συντελεστής 2%

Από 50.001,00 έως 100.000,99: συντελεστής 3%

Από 100.001,00 και άνω: συντελεστής 4%.

Στη συνέχεια αποφασίσθηκε η επέκταση της εισφοράς αλληλεγγύης και στα επόμενα έτη μειωμένη το 2015 κατά 30%. Έτσι από το 2015 η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, ξεκίνησε να υπολογίζεται ως εξής:

Για καθαρό εισόδημα από 12.000 ευρώ έως 20.000 ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή 0,7 (από 1%) σε ολόκληρο το ποσό.

Για συνολικό καθαρό εισόδημα από 20.001 ευρώ έως 50.000 ευρώ με συντελεστή 1,4% (από 2%) επί ολόκληρου του ποσού.

Για συνολικό καθαρό εισόδημα από 50.001 έως και 100.000 ευρώ, με συντελεστή 2,10% (από 3%) επί ολόκληρου του ποσού.

Για συνολικό καθαρό εισόδημα από 100.001 ευρώ και άνω, η ειδική εισφορά θα υπολογίζεται με συντελεστή 2,8% (από 4%) επί ολόκληρου του ποσού.

Για το συνολικό καθαρό εισόδημα, των μελών της κυβέρνησης, ευρωβουλευτών και της τοπικής αυτοδιοίκησης θα υπολογίζεται με συντελεστή 3,5% (από 5%) επί ολόκληρου του ποσού.

Στη συνέχεια όμως επικράτησαν άλλες σκέψεις και από τον Ιούλιο όμως του 2015 η νέα κλίμακα της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης εξακολουθεί να επιβάλλεται σε όλο το ποσόν αλλά διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ 2015	
• 12.001 - 20.000 ευρώ:	0,7%
• 20.001 - 30.000 ευρώ:	1,4%
• 30.001 - 50.000 ευρώ:	από 1,4% σε 2%
• 50.001 - 100.000 ευρώ:	από 2,1% σε 4%
• 100.001 - 500.000 ευρώ:	από 2,8% σε 6%
• 500.001 ευρώ και πάνω:	από 2,8% σε 8%

Εικόνα 4.2ο νέος πίνακας με τους συντελεστές εισφοράς αλληλεγγύης (πηγή : www.minfin.gr)

Για παράδειγμα, σε εισόδημα 23548 ευρώ η νέα εισφορά αλληλεγγύης θα είναι 329,67 ευρώ. Η μόνη διαφορά είναι ότι η μεταβολή ξεκίνησε να ισχύει για τα εισοδήματα από τον Ιούλιο του 2015 και επομένως για το σύνολο του 2015 έχει υπολογισθεί η μισή με τους πιο παλιούς συντελεστές και η μισή με τους νέους.

Με τον νόμο όμως 4387/2016 διαφοροποιείται εκ νέου η «Έκτακτη Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Φυσικών Προσώπων (άρθρο 29 του Ν. 3986/2011)» που αντικαθίσταται πλέον με τον όρο «Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Φυσικών Προσώπων (άρθρο 29 του Ν. 3986/2011 και του άρθρου 43Α του Ν. 4172/2013).» Οι διαφορές που δημιουργούνται αφορούν

Από τη διατύπωση που υπάρχει φαίνεται ότι η εισφορά μονιμοποιείται σαν φόρος αφού πλέον χάνει τον προσδιορισμό του “έκτακτη” στην αναφορά της, ενώ δεν προβλέπεται ημερομηνία λήξης.

Λειτουργεί με λογική κλίμακας και δεν επιβάλλεται επί του συνολικού εισοδήματος, από το 1ο ευρώ της κλίμακας, όπως η προηγούμενη. Αυτή η διαφορά προκύπτει από τη διατύπωση του νόμου που έχει ως εξής : «Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ των φυσικών προσώπων ή σχολάζουσας κληρονομίας. Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό...».

Διατηρείται η απαλλαγή από την καταβολή του επιδόματος αλληλεγγύης σε όσους έχουν εισοδήματα μικρότερα των 12000 ευρώ. Ο πίνακας με τις επιβαρύνσεις εισφοράς αλληλεγγύης για τα διάφορα κλιμάκια εισοδήματος που ίσχυε μέχρι σήμερα και ο πίνακας με τα κλιμάκια που προβλέπονται από τον νόμο 4387/2016 εμφανίζονται στο παράρτημα 2.

Έρχεται όμως στη συνέχεια, με το άρθρο 13 του Ν.4472/17 (ΦΕΚ 74 Α/19-05-2017 – διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ-75 Α/23-5-17) νέα τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4387/2016 για τον τρόπο υπολογισμού της εισφοράς αλληλεγγύης. Σύμφωνα με την τροποποίηση αυτή τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2016(φορολογικές δηλώσεις 2017) και των επομένων φορολογικών ετών, τα οποία όμως υπερβαίνουν πλέον ετησίως τα 30.000 ευρώ, επιβαρύνονται με νέα κλίμακα ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, στην οποία ισχύουν, όπως

φαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί συντελεστές κλιμακούμενοι από 2,0% έως και 10%. Οι συντελεστές αυτοί φαίνονται στα πιο κάτω πίνακα με τα διάφορα κλιμάκια.

Εισόδημα από (ευρώ)	Εισόδημα από (ευρώ)	Συντελεστής
0	30.000	0%
30.000,01	40.000	2,00%
40.000,01	65.000	5,00%
65.000,01	220.000	9,00%
> 220.000		10,00%

Εικόνα 4.3οι συντελεστές υπολογισμού της εισφοράς αλληλεγγύης με τον νόμο 4387/2016 μετά τη τροποποίηση τους με (πηγή: www.eea.gr)

Η εισφορά αλληλεγγύης καταλογίζεται μεν σε εκείνον που υποβάλλει τη φορολογική δήλωση αλλά για τους έγγαμους, εφόσον κάνουν κοινή δήλωση, η οφειλή για εισφορά που αναλογεί στα εισοδήματά τους υπολογίζεται χωριστά και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει κάθε σύζυγο. Αν ο υπόχρεος πεθάνει οι κληρονόμοι του ευθύνονται για τη καταβολή της εισφοράς.

Από την υποχρέωση καταβολής του επιδόματος αλληλεγγύης εξαιρούνται μόνο τα φυσικά πρόσωπα που βρίσκονται σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

Οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα

- Οι μακροχρόνια άνεργοι ναυτικοί που είναι εγγεγραμμένοι στους καταλόγους προσφερομένων προς ναυτολόγηση του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε.)
- Οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα

- Όσοι είναι τελείως τυφλοί ή έχουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και πάνω.

Μαζί με την εισφορά αλληλεγγύης τα εισοδήματα της προηγούμενης παραγράφου θα έχουν μια συνολική φορολόγηση πριν και μετά την εφαρμογή του νόμου 4387/2016

Φόρος εισοδήματος = Αναλογούν φόρος + Εισφορά αλληλεγγύης και επομένως

A' Εισόδημα 30000 ευρώ :

Πριν τον 4387/2016

$$7100 + 8000 \times 2,20\% + 10000 \times 5,00\% = 7776 \text{ ευρώ}$$

Μετά τη δημοσίευση του 4387/2016

$$7300 + 8000 \times 0,7\% + 10000 \times 1,4\% + 20000 \times 2,0\% + 20000 \times 4,0\% = 7496 \text{ ευρώ}$$

Με το άρθρο 13 του Ν. 4472/17 7300 ευρώ

Θα υπάρχει δηλαδή στη περίπτωση αυτή ένα συνολικό όφελος 476 ευρώ ή 6,1% μείωση του συνολικού φόρου (φόρος εισοδήματος + εισφορά αλληλεγγύης) σε σχέση με τα εισοδήματα του 2014 (φορολογική δήλωση. 2015) και 2,6% σε σχέση με τα εισοδήματα του 2015 (φορολογική δήλωση. 2016)

B' Εισόδημα 70000 ευρώ :

Πριν τον 4387/2016

$$22700 + 8000 \times 2,20\% + 10000 \times 5,00\% + 10000 \times 6,5\% + 10000 \times 7,5\% + 5000 \times 9,00\% = 25426 \text{ ευρώ}$$

Μετά τον 4387/2016

$$24500 + 8000 \times 0,7\% + 10000 \times 1,4\% + 20000 \times 2,0\% + 20000 \times 4,0\% = 25896 \text{ ευρώ}$$

Με το άρθρο 13 του Ν. 4472/17

$$24500 + 10000 \times 2,0\% + 25000 \times 5,0\% + 5000 \times 9,0\% = 26400 \text{ ευρώ}$$

Θα υπάρχει δηλαδή στη περίπτωση αυτή μια συνολική επιβάρυνση 974 ευρώ ή 3,8% αύξηση του συνολικού φόρου (φόρος εισοδήματος + εισφορά αλληλεγγύης) σε σχέση με τα

εισοδήματα του 2014 (φορολογική δήλωση 2015) και 504 ευρώ ή 2,0% αύξηση φόρου σε σχέση με τα εισοδήματα του 2015 (φορολογική δήλωση 2016).

Και στις δύο περιπτώσεις ηθελημένα δεν υπολογίστηκε η συμμετοχή του αφορολόγητου που κατοχυρώνεται σε κάθε περίπτωση καθώς αυτό, όπως θα δούμε στη συνέχεια καθορίζεται πλέον από την οικογενειακή κατάσταση του υπόχρεου.

4.3. Τα εισοδήματα από ατομική επιχείρηση.

Μια διαφορά του Ν.4387/2016 από τον προηγούμενο είναι και το γεγονός ότι με τη νέα κλίμακα ξεκινάει η φορολόγηση και των κερδών από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, τα οποία προστίθενται σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16 του ΚΦΕ, η φορολόγηση των εισοδημάτων αυτών πραγματοποιείται, δηλαδή, από το πρώτο ευρώ.

Καθώς στα προηγούμενα έτη τα κέρδη από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνταν με συντελεστή 26% για κέρδη έως 50.000 € και 33% για τα κέρδη άνω του ποσού αυτού στις περισσότερες περιπτώσεις όπου τα εισοδήματα αυτά συναθροίζονται με εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις ο φορολογούμενος καλείται να καταβάλλει υψηλότερους φόρους μόνο αν το σύνολο υπερβαίνει σε αξία τις 30000 ευρώ.

4.4. Τα αγροτικά εισοδήματα.

Με το καθεστώς που ίσχυε μέχρι και το φορολογικό έτος 2015, το αγροτικό εισόδημα φορολογείτο αυτοτελώς με 13% από το πρώτο ευρώ. Η πρακτική αυτή αλλάζει ριζικά με τη ψήφιση του νόμου 4387/2016.

Για πρώτη φορά, όπως βλέπουμε και στον πίνακα, τα αγροτικά εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με τις ίδιες κλίμακες και τους ίδιους συντελεστές, όπως και οι μισθωτοί.

Εισόδημα	Φορ. Συντελεστής
0 - 20.000	22%
20.001 - 30.000	29%
30.001 - 40.000	37%
40.001 –	45%

Εικόνα4.4 κλιμάκια και συντελεστές φορολόγησης των αγροτικών εισοδημάτων από το 2017 (πηγή: www.taxheaven.gr)

Επίσης με τον ίδιο τρόπο καθορίζεται και το αφορολόγητο που έχουν μόνο οι κατ' επάγγελμα αγρότες. Με τον όρο αυτό ορίζονται όλοι όσοι έχουν τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους να προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα, είναι ιδιοκτήτης αγροτικής εκμετάλλευσης και ασχολείται επαγγελματικά (τηρεί λογιστικά βιβλία, είναι ασφαλισμένος τόσο ο ίδιος όσο και η αγροτική επιχείρησή του, κλπ.) με αγροτική δραστηριότητα τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.

Με την εγκύκλιο ΠΟΛ:1043 / 22-3-2017 προσδιορίζεται ότι και οι κατ' επάγγελμα αγρότες ακολουθούν τον προσδιορισμό των τεκμηρίων και στη περίπτωση που υπάρχει διαφορά πραγματικού/τεκμαρτού η πρόσθετη διαφορά εισοδήματος θα φορολογείται με συντελεστές 22% μέχρι τα 20.000 ευρώ, 29% από τα 20.001 έως τα 30.000 ευρώ, 37% από τα 30.001 έως τα 40.000 ευρώ και 45% πάνω από τα 40.000 ευρώ, αντί του 13% που ίσχυε για το φορολογικό έτος 2015.

Επιπλέον, θα επιβάλλεται και προκαταβολή φόρου έναντι του επόμενου έτους, η οποία θα υπολογίζεται με συντελεστή αυξημένο από το 75% στο 100% επί του κύριου φόρου εισοδήματος.

4.5 Η φορολόγηση των μερισμάτων.

ΑΝ και το θέμα αφορά κυρίως τη φορολόγηση των νομικών προσώπων, όπως είναι οι διάφορες εταιρείες αναφέρεται στη παρούσα εργασία μόνο όσον αφορά το γεγονός ότι τα

εισοδήματα που έχει ένα φυσικό πρόσωπο από τα κέρδη των μετοχών (μερίσματα) ενώ μέχρι το 2016 φορολογούνταν με 10% η φορολόγηση τους με τον νόμο 4387/2016 ανέβασε τη φορολόγηση τους στο 15%.

Η φορολόγηση των μερισμάτων ξεκίνησε να εφαρμόζεται στην Ελλάδα με το άρθρο 18 του νόμου 3697/2008 για κέρδη που διανεμήθηκαν μετά την 1.1.2009. Με τον ίδιο νόμο αναπροσαρμόστηκαν και οι συντελεστές φορολόγησης του εισοδήματος που θα έχουν οι εταιρείες. Σήμερα, ο συντελεστής φορολόγησης των κερδών των επιχειρήσεων είναι 29% ενώ στη συνέχεια φορολογούνται και τα διανεμόμενα καθαρά κέρδη στους ιδιοκτήτες/μετόχους με ένα συντελεστή 15%.

4.6 Ο προσδιορισμός του αφορολόγητου.

Σύμφωνα με όλες τις νομοθετικές ρυθμίσεις που καθόρισαν τη φορολογική πολιτική του κράτους δεν προβλέπεται ευθέως αφορολόγητο ποσό για εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Με τον νόμο 4172/2013 όμως καθιερώνεται η έννοια του αφορολόγητου, το οποίο μεταφράζεται στη μείωση του καταβλητέου φόρου για την στήριξη των χαμηλότερων εισοδημάτων. Οι μειώσεις του φόρου του άρθρου 16 του ν.4172/2013 εφαρμόζονται και για τους κατ' επάγγελμα αγρότες,εφόσον δηλαδή τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα. Στην περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή/και από ατομική αγροτική επιχείρηση μαζί με εισόδημα από λοιπές κατηγορίες, η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 θα είναι αυτή που αναλογεί **μόνο** στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή/ και από ατομική αγροτική επιχείρηση.(πηγή:www.taxheaven.gr)

Ο νόμος 4172/2013 προέβλεπε ότι,υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις,ο φόρος εισοδήματος μισθωτών και συνταξιούχων μειώνεται κατά το ποσό των 2.100 €, εφόσον το εισόδημα δεν ξεπερνά τα 21.000 €. Για εισοδήματα μεγαλύτερα των 21.000 €, το ποσό αυτό της μείωσης μειώνεται κατά 100 € για κάθε 1.000 € εισοδήματος, μέχρι και την πλήρη εξάντληση του ποσού των 2.100 €, δηλαδήόταν το ποσό εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις ξεπερνά το ποσό των 42.000 €, δεν υπάρχει καμίαμείωση φόρου. Ουσιαστικά με τη θέσπιση του αφορολόγητου το ετήσιο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις είναι αφορολόγητο εφόσον δεν ξεπερνά τα 9.500 € και εφόσον κατατεθούν με την φορολογική δήλωση οι απαιτούμενες

αποδείξεις δαπανών ύψους ανάλογου με τα εισοδήματα που δηλώνονται. Ο νόμος είναι σαφής καθώς καθορίζει στο άρθρο 16 του ν.4172/2013, ότι ο φορολογούμενος για να δικαιούται το αφορολόγητο απαιτείται να πραγματοποιήσει δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην Ελλάδα, ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες, να έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής.

Για όσους έχουν εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις διατηρήθηκε η υποχρέωση συλλογής αποδείξεων από αγορές προϊόντων και υπηρεσιών σε ύψος 10% (του εισοδήματός του και μέχρι του ποσού των 10.500 €). Αποδείξεις μπορούν να προσκομιστούν σχετικά με αγορές οιασδήποτε προϊόντων και υπηρεσιών, με εξαίρεση των αγορών αντικειμένων μεγάλης αξίας, που συνιστούν και τεκμήριο και των τιμολογίων παροχής ρεύματος, νερού και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Αν το σύνολο των αποδείξεων δεν καλύπτει το απαιτούμενο ύψος δαπανών τότε ο φόρος που προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού, πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).

Με τον Ν. 4387/2016 έχει μειωθεί το ποσό μείωσης του φόρου από 2100 ευρώ που ήταν για όλους σε 1.900 ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα για εισοδήματα μέχρι 20.000 ευρώ εισόδημα. Η μείωση ανέρχεται σε 1.950 ευρώ για το φορολογούμενο με ένα εξαρτώμενο τέκνο, σε 2.000 ευρώ για δύο εξαρτώμενα τέκνα και 2.100 για τρία εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Σε επίπεδο εισοδήματος αυτά τα ποσά αντιστοιχούν σε εισοδήματα από 8636 ευρώ μέχρι 9090 ευρώ. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των 20.000 ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά 10 ευρώ ανά 1.000 ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις

Από την 1η Ιανουαρίου 2017, το αφορολόγητο για τα εισοδήματα του 2017 αλλά και των επόμενων ετών θα συνδέεται υποχρεωτικά με δαπάνες, που θα πρέπει να κάνουν οι φορολογούμενοι μέσω καρτών ή άλλων ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών. Για τη φορολόγηση των εισοδημάτων για τη χρήση 2017 το ελάχιστο ποσό των δαπανών που είναι υποχρεωμένος να εμφανίσει ο φορολογούμενος, εμφανίζεται στην ακόλουθη κλίμακα που εφαρμόζεται προοδευτικά :

Εισόδημα (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή και μέσα πληρωμής με κάρτα
1,00-10.000,00	10%
10.000,01-30.000,00	15%
30.000,01 και άνω	20% και μέχρι 30.000 ευρώ

Εικόνατο ελάχιστο απαιτούμενο ποσό για το κτίσιμο του αφορολόγητου. ((πηγή: www.taxheaven.gr)

Αν το σύνολο των αποδείξεων δεν καλύπτει το απαιτούμενο ύψος δαπανών τότε ο φόρος που προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).

Για να γίνει κατανοητές οι υποχρεώσεις που υπάρχουν, ο μισθωτός με εισόδημα 30000 ευρώ θα πρέπει να δαπανήσει μέσω καρτών τουλάχιστον 4000 ευρώ. Αν δαπανήσει 3250 ευρώ, τότε για τα 750 ευρώ που του λείπουν σε δαπάνες με κάρτα θα κληθεί να πληρώσει πρόσθετο φόρο 165 ευρώ.

Στο ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό υπολογίζονται δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, που χαρακτηρίζονται καταναλωτικές (www.newsbomb.gr), όπως:

- Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά)
- Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός)
- Ομάδα 3 (Ένδυση και υπόδηση)
- Ομάδα 4 (Στέγαση), εξαιρουμένων των ενοικίων
- Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες)
- Ομάδα 7 (Μεταφορές), εξαιρουμένης της δαπάνης για τέλη κυκλοφορίας και της αγοράς οχημάτων, πλην των ποδηλάτων
- Ομάδα 8 (Επικοινωνίες)
- Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), εξαιρουμένης της αγοράς σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών
- Ομάδα 10 (Εκπαίδευση)
- Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια)
- Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες)

Η υποχρέωση διενέργειας ηλεκτρονικών συναλλαγών δεν ισχύει για συνταξιούχους ηλικίας άνω των 70 ετών, οι οποίοι όμως είναι όμως υποχρεωμένοι να συγκεντρώσουν τα αντίστοιχα ποσά σε αποδείξεις λιανικής πώλησης αγαθών ή λήψη υπηρεσιών. Εκτός όμως από τους συνταξιούχους άνω των 70 ετών, εξαιρούνται από την υποχρέωση ελάχιστων δαπανών με κάρτα και οι φορολογούμενοι που δεν έχουν εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή ή έχουν τεκμαρτό εισόδημα έως 9.500 ευρώ καθώς και οι στρατεύσιμοι, οι έχοντες αναπηρία 80% και άνω, οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό, και τέλος οι φορολογικοί κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που υποχρεώνονται σε υποβολή φορολογικής δήλωσης στην Ελλάδα.

4.7 Η μείωση φόρου λόγω ιατρικών δαπανών.

Μείωση φόρου για ιατρικές δαπάνες δικαιούνται όλοι οι φορολογούμενοι, ανεξαρτήτως της πηγής εισοδήματος. Τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής παρακολούθησης και της φαρμακευτικής περίθαλψης μπορεί να αφορούν όχι μόνο τον υπόχρεο αλλά και τα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη. Σημειώνεται ότι μείωση φόρου για ιατρικές δαπάνες παρέχεται αν τα σχετικά έξοδα υπερβαίνουν το 5% του φορολογητέου εισοδήματος και δεν μπορεί να υπερβεί τις 3.000 ευρώ. Η φορολογική ελάφρυνση αντιστοιχεί σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) των ετήσιων εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλει ο φορολογούμενος.

Για το 2016 η έκπτωση των ιατρικών δαπανών και η ανάλογη μείωση του φόρου δεν αφορά μόνο τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους, όπως συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια, αλλά όλους τους φορολογούμενους, ανεξαρτήτως της πηγής από την οποία προέρχονται τα εισοδήματά τους.

Στα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης περιλαμβάνονται (www.foroline.gr)

- Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε γιατρούς και ιατρικά κέντρα όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις, εξετάσεις και θεραπείες.
- Τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα, ιδιωτικές κλινικές και οι δαπάνες που καταβάλλονται για τη διαρκή κάλυψη ιατρικών α-

ναγκών, όπως π.χ. συνδρομές σε επιχειρήσεις που παρέχουν διαρκή ιατρική κάλυψη.

- Έξοδα για ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη γενικά.
- Αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσηλευτές για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κατ' οίκον.
- Η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών σώματος με τεχνητά μέλη και η δαπάνη αγοράς και τοποθέτησης οργάνων, όπως ακουστικά βαρηκοΐας, γυαλιά οράσεως, βηματοδότες κ.λπ.
- Έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης καθώς και δαπάνες για δίδακτρα ή τροφεία σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές, ιδρύματα ή οργανισμούς τέκνων με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 40%, εφόσον το ετήσιο εισόδημα των τέκνων αυτών δεν υπερβαίνει τοποσό των 6.000 ευρώ.
- Ποσό ίσο με το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

Τα δικαιολογητικά που χρειάζονται εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες, όπως για παράδειγμα αν αφορούν υπηρεσίες που δόθηκαν στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, τι είδους υπηρεσίες αφορούσαν, αν υπήρχε νοσηλεία, κ.α. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές καταβάλλονται από τον ίδιο τον φορολογούμενο, όμως τα σχετικά δικαιολογητικά υποβάλλονται στον εργοδότη ή σε ασφαλιστικό ταμείο ή σε ασφαλιστική επιχείρηση για την κάλυψη από αυτούς μέρους του ποσού της δαπάνης, για την απόδειξη του υπόλοιπου ποσού της δαπάνης απαιτείται σχετική βεβαίωση του εργοδότη ή ασφαλιστικού ταμείου ή ασφαλιστικής επιχείρησης.

Με τη ψήφιση του νόμου 4472/2017 καταργείται η έκπτωση φόρου για ιατρικές δαπάνες αναδρομικά, από 1ης Ιανουαρίου 2017, και επομένως το οικονομικό έτος 2017 είναι το τελευταίο που ισχύουν οι ελαφρύνσεις φόρου λόγω ιατρικών δαπανών.

4.8 Η προκαταβολή φόρου.

Κάθε χρόνο εκτός από τον φόρο που ο υπόχρεος καλείται να καταβάλλει για το εισόδημα που απέκτησε καλείται σε κάποιες περιπτώσεις να πληρώσει και επιπλέον φόρο, ο οποίος εισπράττεται ως προκαταβολή για το εισόδημα που πιθανολογείται ότι θα εισπράξει κατά το τρέχον

έτος, δηλαδή το έτος υποβολής της δήλωσης και θα χρησιμεύσει σαν βάση του υπολογισμού φόρου την επόμενη χρονιά. Η συγκεκριμένη υποχρέωση καλείται προκαταβολή φόρου και κάθε φορά η προκαταβολή η οποία βεβαιώνεται, συμψηφίζεται με τον φόρο που προκύπτει στο επόμενο φορολογικό έτος, ανεξάρτητα από την κατηγορία του εισοδήματος που αφορά και προκύπτει ο φόρος αυτός (Σειμένης, 2015).

Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου, εφόσον ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα αποκλειστικά από μισθωτές υπηρεσίες. Από την άλλη μεριά όταν τα τεκμαρτά έσοδα είναι μεγαλύτερα από τα δηλούμενα έσοδα (υπάρχει δηλαδή διαφορά τεκμηρίου) τότε υπάρχει πάντοτε προκαταβολή φόρου ενώ παρατηρούμε ότι η διαφορά αυτή φορολογείται ανάλογα με την περίπτωση, με 22% ή με 26%.

Πρέπει όμως να διευκρινισθεί ότι στον υπολογισμό της προκαταβολής φόρου συνυπολογίζεται και ο φόρος που έχει παρακρατηθεί από την αρχή της χρονιάς μέχρι την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης, οπότε μειώνεται ανάλογα το ποσό της προκαταβολής, κάτι που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για όποιον έχει εισοδήματα και από μισθωτές υπηρεσίες. Επομένως, αν θα προκύψει προκαταβολή φόρου εξαρτάται από δύο παράγοντες που είναι το ύψος του φόρου που έχει παρακρατηθεί στην πηγή και δεύτερον το ύψος του εισοδήματος που προκύπτει επιπλέον του εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών.

Με τον νέο νόμο 4387/2016 προβλέπεται η αύξηση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος έναντι του επόμενου έτους από το 75% στο 100% του κύριου φόρου εισοδήματος.

4.9 Οι ειδικές φορολογικές επιβαρύνσεις.

4.9.1 Τα τεκμήρια διαβίωσης.

Τα τεκμήρια διαβίωσης θεωρούνται ότι είναι ταελάχιστα ποσά, τα οποία καταβάλλει ετησίως κάθε φορολογούμενος για τη διαβίωση του και για να συντηρεί τα περιουσιακά στοιχεία που έχει. Κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου έχει και τον δικό του υπολογισμό τεκμαρτής δαπάνης, ενώ στο τέλοςόλες οι επιμέρους δαπάνες αθροίζονται και προσδιορίζουν ένα ελάχιστο όριο φορολογητέου τεκμαρτού εισοδήματος. Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού εισοδήματος και του πραγματικού (εκείνου που δηλώνεται) η διαφορά αυτή

φορολογείται με διαφορετικούς όμως φορολογικούς συντελεστές ανάλογα με τη προέλευση του εισοδήματος.

Έτσι, αν για παράδειγμα ο υπόχρεος έχει εισοδήματα που το μεγαλύτερο μέρος τους προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαια (π.χ. ενοίκια) και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ τότε φορολογείται με την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων. Αν όμως έχει το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από ατομική αγροτική δραστηριότητα φορολογείται με την κλίμακα της αγροτικής δραστηριότητας. Τέλος φορολογείται με τη κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας όταν το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων προκύπτει από επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Από το οικονομικό έτος 2016 παύει να ισχύει ο ενιαίος συντελεστής 22% βάσει του οποίου φορολογείται η διαφορά. Η πρόσθετη διαφορά εισοδήματος θα φορολογείται με συντελεστές 22% μέχρι τα 20.000 ευρώ, 29% από τα 20.001 έως τα 30.000 ευρώ, 37% από τα 30.001 έως τα 40.000 ευρώ και 45% πάνω από τα 40.000 ευρώ, αντί 26% μέχρι τα 50.000 ευρώ και 33% πάνω από τα 50.000 ευρώ. Καθώς η πρόσθετη διαφορά θεωρείται φορολογητέο εισόδημα θα επιβάλλεται η υποχρέωση της προκαταβολής φόρου με συντελεστή 100%.

Η έννοια του 'τεκμαρτού εισοδήματος' υπονοεί ότι το συνολικό ποσό που προσδιορίζεται με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης (τις «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης»), μπορεί να αμφισβητηθεί από το φορολογούμενο, εφόσον αυτός αποδείξει, με βάση πραγματικά στοιχεία που θα επικαλεστεί, ότι οι πραγματικές δαπάνες διαβίωσης του ίδιου και των μελών της οικογενείας του ήταν μικρότερες από αυτές που προκύπτουν με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης.

Για να γίνει αυτό χρειάζεται ο υπόχρεος να προσέλθει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. προσκομίζοντας όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. οφείλει από την πλευρά του να ελέγξει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και εφόσον διαπιστώσει ότι αυτά ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα είναι υποχρεωμένος να μειώσει ανάλογα το ετήσιο ποσό τεκμαρτού εισοδήματος το οποίο προσδιορίστηκε από τα τεκμήρια διαβίωσης.

Εκτός όμως από τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης, για το οικονομικό έτος 2017κάθε φορολογούμενος έχει ένα επιπλέον τεκμήριο που είναι η ελάχιστη τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης και περιλαμβάνει, όπως το δηλώνει και ο όρος τα έξοδα που χρειάζεται να κάνει καθέννας για τη καθημερινή διαβίωση του. Το κράτος υπολόγισε τα έξοδα αυτά σε 3.000 ευρώ για κάθε άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο φορολογούμενο και σε 5.000 ευρώ για τους έγγαμους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση. Η ελάχιστη τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης ενεργοποιείται όταν κάποιος έχει έστω και ένα ευρώ πραγματικό εισόδημα η έχει στη κατοχή του κάποιο περιουσιακό στοιχείο που αποτελεί τεκμήριο διαβίωσης (κατοικία, αυτοκίνητο, κλπ.)

Τα τεκμήρια χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

- διαβίωσης
κατοικίας
αυτοκινήτου
χρήσης ιδιωτικού σχολείου
- χρήσης οικιακού προσωπικού
- πισίνας
σκαφών αναψυχής
- αεροσκαφών, ελικοπτέρων και ανεμοπτέρων
- και
αγοράς αυτοκινήτων - μηχανών και σκαφών
- αγοράς κινητών αντικειμένων μεγάλης αξίας (ακριβά χρυσαφικά, έργα τέχνης, κλπ)
χορήγησης δανείων προς τρίτους
- δωρεών, χορηγιών, γονικών παροχών
- αποπληρωμής δανείων μαζί με τους τόκους

Ο φορολογούμενος έχει στη διάθεση του, ως μόνο μέσο άμυνας, τη χρήση της μεθόδου «ανάλωσης κεφαλαίου» που δημιουργήθηκε από εισοδήματα και έσοδα δηλωθέντα ακόμη και πριν από 10, 20, ή ακόμη και 30 χρόνια, ανατρέχοντας στις φορολογικές δηλώσεις προηγούμενων συνεχόμενων ετών. Μπορεί δηλαδή να ισχυριστεί ότι η πρόσθετη διαφορά τεκμαρτού εισοδήματος της φορολογικής του δήλωσης καλύφθηκε με «ανάλωση» ενός

μέρους του «κεφαλαίου» το οποίο του περίσσεψε από τα προηγούμενα έτη και το οποίο προκύπτει με βάση τις δηλώσεις των προηγούμενων ετών, αφού προσθαιρεθούν τα εισοδήματα και τα δηλωθέντα έξοδα κάθε χρονιάς.

Στενά συνδεδεμένος με τα τεκμήρια είναι και ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης. Συνήθως ο φόρος αυτός υπολογίζεται ως το γινόμενο της τεκμαρτής δαπάνης με κάποιον συντελεστή.

4.9.2 Τα τεκμήρια για την κατοικία.

Υπάρχουν τεκμήρια διαβίωσης τόσο για τη κύρια κατοικία όσο και για τις δευτερεύουσες κατοικίες, αν υπάρχουν. Για τη κύρια κατοικία το τεκμήριο υπολογίζεται με βάση την επιφάνεια της ως εξής :

- μέχρι και 80 τ.μ. κύριοι χώροι, 40 ευρώ ανά τ.μ.
- από 81 τ.μ. μέχρι και 120 τ.μ. κύριοι χώροι, 65 ευρώ ανά τ.μ.
- από 121 τ.μ. μέχρι και 200 τ.μ. κύριοι χώροι, 110 ευρώ ανά τ.μ.
- από 201 τ.μ. μέχρι και 300 τ.μ. κύριοι χώροι, 200 ευρώ ανά τ.μ.
- από 301 τ.μ. και άνω κύριοι χώροι, 400 ευρώ ανά τ.μ.
- Για τις αποθήκες, γκαράζ και άλλους υπάρχοντες βοηθητικούς χώρους υπάρχει μια φορολογική επιβάρυνση 40 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας του ακινήτου.
- Για τις μονοκατοικίες, τα παραπάνω ποσά λαμβάνονται υπόψη αυξημένα κατά 20%.

Για να υπάρχει δίκαιη αντιμετώπιση, η οριζόντια αυτή επιβάρυνση εξισορροπείται καθώς όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά 40% για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με αντικειμενικές τιμές από 2.800 έως 4.999 ευρώ το τ.μ. και κατά 70% για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με αντικειμενικές τιμές από 5.000 ευρώ ανά τ.μ. και άνω.

Όσον αφορά τη δευτερεύουσα κατοικία οι επιβαρύνσεις ακολουθούν την ίδια λογική αλλά μειωμένες κατά 50%

4.9.3 Τα τεκμήρια για τα οχήματα.

Το τεκμήριο διαβίωσης για τους κατόχους οχημάτων δεν εξαιρεί σχεδόν κανένα κάτοχο και ορίζεται ως εξής:

Για αυτοκίνητα μέχρι και 1.200 κ.ε., το τεκμήριο είναι 4.000 ευρώ.

Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κ.ε. και μέχρι 2.000 κ.ε., προστίθενται 600 ευρώ ανά 100 κ.ε.

Για αυτοκίνητα άνω των 2.000 κ.ε. και μέχρι 3.000 κ.ε., προστίθενται 900 ευρώ ανά 100 κ.ε.

Για αυτοκίνητα άνω των 3.000 κ.ε., προστίθενται 1.200 ευρώ ανά 100 κ.ε.. Τα παραπάνω ισχύουν και για αυτοκίνητα μικτής χρήσης καθώς και για αυτοκίνητα τύπου jeep.

Τα παραπάνω ποσά μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του αυτοκινήτου, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα. Η μείωση αυτή είναι 30% για χρονικό διάστημα κυκλοφορίας πάνω από 5 και μέχρι 10 έτη και κατά ποσοστό 50% για χρονικό διάστημα πάνω από 10 έτη.

Το τεκμήριο διαβίωσης δεν εφαρμόζεται για επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%

4.9.4 Τα τεκμήρια για τα σκάφη θαλάσσης.

Το τεκμήριο διαβίωσης εξαρτάται αν το σκάφος είναι ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης) ή μικτού τύπου με χώρους ενδιαίτησης. Υπάρχει όμως μια σειρά ευνοϊκών προϋποθέσεων που, αν υπάρχουν, μειώνουν το ύψος της τεκμαρτής δαπάνης. Κάποιες από τις προϋποθέσεις αυτές είναι :

Το τεκμήριο θα ισχύει μόνον για τους μήνες χρήσης του σκάφους, δηλαδή δεν υπολογίζεται για τους μήνες που το σκάφος βρίσκεται σε ακινησία.

Τα τεκμήρια μειώνονται κατά 15% μετά την παρέλευση 5ετίας, κατά 30% μετά την παρέλευση 10ετίας από την για πρώτη φορά εγγραφή στο Μηολόγιο.

Τα τεκμήρια μειώνονται κατά 30% στους συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους.

Τα τεκμήρια μειώνονται κατά 50% αν τα σκάφη είναι ξύλινα και παραδοσιακής ναυπήγησης

Το τεκμήριο διαβίωσης στα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης), ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, ορίζεται σε 4.000 ευρώ. Για τα πάνω από 5 μέτρα σκάφη το ποσό αυτό αυξάνεται κατά 2.000 ευρώ το μέτρο. Για σκάφη ανοικτού τύπου πάνω από 12 μέτρα το τεκμήριο αυξάνεται κατά 2.000 ευρώ.

Μέτρα	Τεκμήριο	Φόρος Πολυτελούς Διαβίωσης 13%
5	4.000,00 €	0,00 €
6	6.000,00 €	780,00 €
7	8.000,00 €	1.040,00 €
8	10.000,00 €	1.300,00 €
9	12.000,00 €	1.560,00 €
10	14.000,00 €	1.820,00 €
11	16.000,00 €	2.080,00 €
12	18.000,00 €	2.340,00 €

Εικόνα 4.6 ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης και του αντίστοιχου φόρου πολυτελούς διαβίωσης για σκάφη ανοικτού τύπου. (πηγή : www.psarema-skafos.gr)

Στα μηχανοκίνητα ή μεικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και 7 μέτρα, το τεκμήριο ανέρχεται σε 12.000 ευρώ. Για τα πάνω από 7 και μέχρι 10 μέτρα ολικού μήκους προστίθενται 3.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, για τα πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα ολικού μήκους προστίθενται 7.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, για τα πάνω από 12 και μέχρι 15 μέτρα ολικού μήκους 15.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, για τα πάνω από 15 και μέχρι 18 μέτρα ολικού μήκους 22.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, για τα πάνω από 18 και μέχρι 22 μέτρα ολικού μήκους 30.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και για τα σκάφη πάνω από 22 μέτρα ολικού μήκους προστίθενται 50.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Για παράδειγμα, ιδιοκτήτης ταχύπλοου σκάφους, μήκους 6 μέτρων, το οποίο έχει στην ιδιοκτησία του νηολογημένο 7 χρόνια και το χρησιμοποιεί 5 μήνες τον χρόνο, θα έχει στην εκκαθάριση της δήλωσης του ως τεκμήριο ένα επιπλέον ποσό 2833 ευρώ ($8000 \times 5/12 \times 85\%$)

4.9.5 Τα τεκμήρια για τις πισίνες.

Το τεκμήριο δαπάνης για τις πισίνες ορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

Σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια είκοσι (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων. Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης, τα παραπάνω ποσά αυτής της περίπτωσης διπλασιάζονται. Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τις πισίνες υπολογίζεται για όλο το έτος χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα να περιορίζεται σε μήνες χρήσης είτε πρόκειται για κύρια κατοικία είτε για δευτερεύουσα. Μόνο στις περιπτώσεις θανάτου ή απόκτησης κατοικίας μέσα στο έτος, η αντικειμενική δαπάνη υπολογίζεται στους μήνες χρήσης.

4.10 Η φορολόγηση των ενοικίων.

Ανάμεσα σε όλες τις αλλαγές των φορολογικών διατάξεων που προέκυψαν με τον νέο νόμο για τη φορολογία φυσικών προσώπων περιλαμβάνεται και η αλλαγή της κλίμακας για τα εισοδήματα που αποκτώνται από ενοίκια ακινήτων. Με το άρθρο 112 παρ. 7 του Ν.4387/2016 τροποποιήθηκε ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Άρθρο 40) και καθιερώθηκε αναδρομικά από 01-01-2016, νέα κλίμακα φορολογίας των εισοδημάτων από ακίνητη περιουσία, από το 1ο ευρώ. Μέχρι τότε ίσχυαν δύο συντελεστές φορολόγησης που ήταν 11% για εισοδήματα μέχρι 12.000€, και 33% για εισοδήματα πάνω από 12000 €.

Η νέα κλίμακα φορολόγησης είναι :

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία	Συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001 – 35.000	35%
35.001-	45%

Εικόνα η νέα κλίμακα φορολόγησης εισοδημάτων από ενοίκια (πηγή : www.foroline.gr)

Παρατηρούμε ότι με τη νέα κλίμακα οι συντελεστές είναι αυξημένοι, ιδιαίτερα ο πιο διαδεδομένος χαμηλός συντελεστής που αυξάνει κατά 36,4%. Ταυτόχρονα εισάγεται μια νέα κατηγορία με συντελεστή 45% για εισοδήματα από ενοίκια μεγαλύτερα από 35000 €. Επιπλέον τα εισοδήματα από ενοίκια υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης όπως αυτή διαμορφώνεται με την νέα κλίμακα του συγκεκριμένου φόρου, που ισχύει για το φορολογικό έτος 2016.

4.11 Ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης.

Ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης ξεκίνησε παράλληλα με την επιβολή τεκμηρίων διαβίωσης και αφορούσε αρχικά την επιβάρυνση των ιδιοκτητών αυτοκινήτων άνω των 2.500 κ.ε., αεροπλάνων, πισινών και σκαφών αναψυχής άνω των 10 μέτρων.

ΦΟΡΟΣ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ		
Κυβισμός ΙΧ Αυτοκινήτου (κ.εκ.)	Φόρος πολυτελούς διαβίωσης	
	Μέχρι 5 ετών	Πάνω από 5 έως 10 έτη
1.929 – 1.949	410	287
1.950 – 2.049	440	308
2.050 – 2.149	485	340
2.150 – 2.249	530	371
2.250 – 2.349	575	403
2.350 – 2.449	620	434
2.450 – 2.500	665	466
2.501 – 2.549	1.330	931
2.550 – 2.649	1.420	994
2.650 – 2.749	1.510	1.057
2.750 – 2.849	1.600	1.120
2.850 – 2.949	1.690	1.183
2.950 – 3.049	1.780	1.246
3.050 – 3.149	1.900	1.330
3.150 – 3.249	2.020	1.414
3.250 – 3.349	2.140	1.498
3.350 – 3.449	2.260	1.582
3.450 – 3.549	2.380	1.666
3.550 – 3.649	2.500	1.750
3.650 – 3.749	2.620	1.834
3.750 – 3.849	2.740	1.918
3.850 – 3.949	2.860	2.002
3.950 – 4.049	2.980	2.086
4.050 – 4.149	3.100	2.170
4.150 – 4.249	3.220	2.254
4.250 – 4.349	3.340	2.338
4.350 – 4.449	3.460	2.422
4.450 – 4.549	3.580	2.506
4.550 – 4.649	3.700	2.590
4.650 – 4.749	3.820	2.674

Εικόνα 4.7 ο υπολογισμός του φόρου πολυτελούς διαβίωσης για τα οχήματα (πηγή : www.newsbeast.gr)

Από τον Ιούλιο 2015 το ποσοστό του φόρου αυξήθηκε στο 13% από 10% που ήταν ενώ παράλληλα, ο φόρος επεκτάθηκε και στα ΙΧ με κινητήρα μεγαλύτερο από 1.929 c.c. και πάνω ενώ την ίδια ώρα αμετάβλητα και ακριβώς παραμένουν τα τεκμήρια διαβίωσης αναγκάζοντας πολλούς κατόχους οχημάτων να αποσύρουν τα αυτοκίνητα για να μην πληρώνουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις που τους αναλογούν. Στη συνέχεια παραθέτουμε τον πίνακα με τη φορολόγηση των οχημάτων στις διάφορες κατηγορίες.

Για τα ταχύπλοα σκάφη ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης που καταβάλλεται είναι το γινόμενο της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης επί ένα συντελεστή που είναι 13%. Αυτό σημαίνει ότι για το παράδειγμα που αναφέρθηκε ο επιπλέον φόρος πολυτελούς διαβίωσης θα είναι $2833 \times 13\% = 368$ ευρώ.

Για τις πισίνες, εσωτερικές και εξωτερικές, ο φόρος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%). Όπου η αντικειμενική δαπάνη φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Εξωτερική πισίνα		Εσωτερική πισίνα	
Επιφάνεια	Ποσό τεκμηρίων	Επιφάνεια	Ποσό τεκμηρίων
30 τ.μ.	4800	30 τ.μ.	9600
40 τ.μ.	8400	40 τ.μ.	12800
50 τ.μ.	8000	50 τ.μ.	16000
60 τ.μ.	9600	60 τ.μ.	19200
70 τ.μ.	12800	70 τ.μ.	25600
80 τ.μ.	16000	80 τ.μ.	32000
90 τ.μ.	19200	90 τ.μ.	38400
100 τ.μ.	22400	100 τ.μ.	44800

Εικόνα 4.8 τα τεκμήρια για τις πισίνες (πηγή : www.iefimerida.gr)

Κάτι ανάλογο ισχύει και στις άλλες κατηγορίες ειδών πολυτελείας (ελικόπτερα και αεροσκάφη, κλπ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Σύγκριση των φορολογικών επιβαρύνσεων από την εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής για τα οικονομικά έτη 2015 (φορολογική δήλωση 2014) και 2017 (φορολογική δήλωση 2016).

Η επιλογή των δύο οικονομικών ετών έγινε ώστε να φανεί πλήρως η διαφορά στις φορολογικές επιβαρύνσεις για κάποια επιλεγμένα σύνθετα αλλά επιλεγμένα από τη πραγματικότητα παραδείγματα με την εφαρμογή των διαδοχικών φορολογικών νομοθετημάτων 4261/2014 και 4387/2016. Μόνο μέσα από αυτά τα ολοκληρωμένα παραδείγματα θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις δύο φορολογικές πολιτικές.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο

Ο Χ₁ άγαμος, ηλικίας 28 ετών έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες αξίας 14.825 €. Κατοικεί στη Βουλιαγμένη σε ιδιόκτητη μονοκατοικία 80 τ.μ. με γκαράζ 15 τ.μ., έχει ένα αυτοκίνητο 1.600 c.c πρώτου έτους κυκλοφορίας 2013 και ένα φουσκωτό ταχύπλοο 4 μέτρων, αποπληρώνει ένα καταναλωτικό δάνειο με πληρωμή σταθερών ετήσιων τοκοχρεωλυσίων (κεφάλαιο & τόκοι) αξίας 3.250,00 € και έχει έσοδα από μερίσματα 236 ευρώ. Η τιμή ζώνησης της περιοχής είναι 4.190 €.

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2016 (χρήση 2015)

Ο Χ₁ έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 14825 € και βάσει του φορολογικού συντελεστή, που είναι 22% του αναλογεί ένας φόρος 3261,5 € και θα πληρώσει και την

εισφορά αλληλεγγύης που είναι για ολόκληρο το ποσό $14825 \times 0,7\% = 103,77 \text{ €}$. Υποχρεούται να πληρώσει επομένως έναν φόρο 3365,27 ευρώ.

Καθώς τα εισοδήματα του είναι μικρότερα από 21000 € δικαιούται ολόκληρη την έκπτωση του φόρου που είναι 2100 ευρώ και επομένως θα κληθεί να πληρώσει 1265,27 €

Αυτό που μένει τώρα να εξεταστεί είναι μήπως το τεκμαρτό εισόδημα υπερέρχει του πραγματικού γιατί σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί με το τεκμαρτό του εισόδημα.

Το τεκμαρτό εισόδημα του X_I είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για κάθε άγαμο 3000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 4 \times 600 = 6400 \text{ €}$

Το τεκμήριο για το ταχύπλοο που είναι για σκάφη μέχρι 5 μ. 4000 €

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} \times 1,2 \times 1,4 = 5376 \text{ €}$

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσίων δεν αποτελεί τεκμήριο

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_I είναι : 18776 ευρώ.

Η διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος είναι 3951€για τα οποία θα πληρώσει επιπλέον φόρο 869,2 € και εισφορά αλληλεγγύης $3951 \times 0,7 = 27,65 \text{ €}$.

Το σύνολο δηλαδή της φορολογικής επιβάρυνσης του X_I για την χρήση 2014 θα είναι:

$1265,27 + 869,2 + 27,65 = 2162,12 \text{ ευρώ.}$

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2017 (χρήση 2016)

Ο X_I έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 14825 € και βάσει του φορολογικού συντελεστή, που είναι πάλι 22% του αναλογεί ένας φόρος 3261,52 € και δεν θα πληρώσει την εισφορά αλληλεγγύης καθώς το εισόδημα του είναι μικρότερο από 30000 €. Καθώς τα εισοδήματα του είναι μικρότερα από 20000 € δικαιούται ολόκληρη την έκπτωση του φόρου που είναι για τους άγαμους 1900 ευρώ και επομένως θα κληθεί να πληρώσει 1365,52 €

Αυτό που μένει τώρα να εξεταστεί είναι μήπως το τεκμαρτό εισόδημα υπερέρχει του πραγματικού γιατί σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί με το τεκμαρτό του εισόδημα.

Το τεκμαρτό εισόδημα του X_I είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για κάθε άγαμο 3000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 4 \times 600 = 6400 \text{ €}$

Το τεκμήριο για το ταχύπλοο που είναι για σκάφη μέχρι 5 μ. 4000 €

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} \times 1,2 \times 1,4 = 5376 \text{ €}$

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσιών πλέον αποτελεί τεκμήριο : 3250 €

Τα μερίσματα φορολογούνται μαζί με το εισόδημα : 250 €

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_1 είναι : 22276 ευρώ.

Η διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος είναι 7451€ για τα οποία θα πληρώσει επιπλέον φόρο 1639,2 € χωρίς και πάλι να φθάνει το κατώφλι πληρωμής της εισφοράς αλληλεγγύης.

Το σύνολο δηλαδή της φορολογικής επιβάρυνσης του X_1 για την χρήση 2016 θα είναι:

$1365,52 + 1639,2 = 3004,72 \text{ ευρώ.}$

Η επιπλέον επιβάρυνση για τον X_1 με την εφαρμογή του νέου νόμου φορολογίας 4387/2162,12 θα είναι 842,60 ευρώ, ή επιπλέον φορολόγηση κατά 39%, εξαιτίας κυρίως της μείωσης του αφορολόγητου και της προσθήκης νέων τεκμηρίων (τοκοχρεωλύσια)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2^ο

Σε οικογένεια με 2 ανήλικα παιδιά ο σύζυγος X_2 είναι 42 ετών και έχει καθαρό εισόδημα από μισθούς 25.510 € και κέρδη από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ύψους 10.000 €.. Η σύζυγος είναι 31 ετών και έχει εισοδήματα από μισθούς 10.137€. Μένουν σε μία ιδιόκτητη κατοικία 110 τ.μ με τιμή ζώνης 2.850 € η οποία ανήκει στον σύζυγο. Ο σύζυγος εισέπραξε ενοίκια συνολικής αξίας 4.400 €. Ο φορολογούμενος έχει ένα καταναλωτικό δάνειο (κεφάλαιο & τόκοι) 2.500 € και ένα αυτοκίνητο 1.800 κ.ε έτους κυκλοφορίας 2004. Πλήρωσαν φροντιστήρια για τα παιδιά αξίας 1.950 € και η σύζυγος είχε ιατρικά έξοδα αξίας 3.250 €.

Οι τρόποι πληρωμής έγιναν με τρόπο ώστε να καλύπτουν τις απαιτήσεις του νόμου.

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2016 (χρήση 2015)

Ο X_2 έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 25510 € και βάσει των φορολογικών συντελεστών φορολογικού συντελεστή, που είναι 22% για όλο το ποσό του αναλογεί ένας φόρος 5612,2 € και θα πληρώσει και την εισφορά αλληλεγγύης που είναι, μόνο για το σύνολο του εισοδήματος του, $25510 \times 1,4\% = 357,14 \text{ €}$. Για τους μισθούς που πήρε υποχρεούται επομένως να πληρώσει ένα φόρο 5969,34 ευρώ.

Καθώς τα εισοδήματα του είναι μεγαλύτερα από 21000 € δικαιούται την έκπτωση του φόρου που είναι 2100 ευρώ μειωμένη κατά το ποσοστό των $4 \times 100 = 400 \text{ €}$, δικαιούται επομένως έκπτωσης φόρου 1700 ευρώ και επομένως θα κληθεί να πληρώσει 4269,34 ευρώ.

Στα εισοδήματα της συζύγου αναλογεί φόρος $10137 \times 22\% = 2230,1$ €, και δεν υπόκειται στη πληρωμή εισφοράς αλληλεγγύης (εισόδημα μικρότερο των 12000 €). Καθώς όμως έχει αφορολόγητο και εκπίπτουν 2100 ευρώ αντιστοιχεί τελικά ένας φόρος 130,1 € τα οποία αφαιρούνται όλα μιας και έχει την έκπτωση των ιατρικών δαπανών. Η έκπτωση αυτή είναι 10% επι των δαπανών, δηλαδή 325€ τα οποία δεν υπερβαίνουν το 10% του συνολικού εισοδήματος και επομένως αφαιρούνται μηδενίζοντας το φόρο της συζύγου ενώ το υπόλοιπο 194,9€ αφαιρείται από το φόρο του συζύγου.

Από το φόρο του συζύγου αφαιρείται κατά 10% και η δαπάνη φροντιστηρίων με μέγιστη μείωση 100€.

Άρα το σύνολο του φόρου, για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, που καλείται να πληρώσει η οικογένεια είναι $4269,34 - 194,9 - 100 = 3974,44$ ευρώ.

Ο σύζυγος όμως έχει εισοδήματα από ατομική επιχείρηση και ενοίκια. Υποχρεούται επομένως σε πληρωμή του αναλογούντος φόρου που είναι :

Για τα ενοίκια που φορολογούνται αυτοτελώς : $4400 \times 11\% = 484$ €

Για το εισόδημα από την ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται με 26% θα υπάρχει φόρος $10000 \times 26\% = 2600$ €

Ο συνολικός φόρος επομένως θα είναι $3974,44 + 484 + 2600 = 7058,44$ ευρώ

Καθώς ο σύζυγος έχει και άλλα εισοδήματα εκτός από μισθωτές υπηρεσίες χρειάζεται να συνυπολογισθεί και η προκαταβολή φόρου που υπάρχει και είναι πλέον το 75% του τελικού φόρου που αναλογεί στον σύζυγο, δηλαδή $7058,44 \times 0,75 = 5293,83$ ευρώ.

Για λόγους απλούστευσης θεωρούμε ότι δεν υπάρχουν μέχρι τότε παρακρατήσεις φόρου στη πηγή και είναι το 55% του ίδιου φόρου η προκαταβολή της προηγούμενης χρονιάς, οπότε η τελική προκαταβολή θα είναι $7058,44 \times (0,75 - 0,55) = 1411,69$ ευρώ

Αυτό που μένει τώρα να εξεταστεί είναι μήπως το τεκμαρτό εισόδημα υπερέχει του πραγματικού γιατί σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί με το τεκμαρτό του εισόδημα.

Το τεκμαρτό εισόδημα του X_2 είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για μια οικογένεια, όπου υποβάλλεται κοινή δήλωση 5000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 6 \times 600 = 7600$ €, το οποίο μειώνεται όμως στο 50% καθώς το όχημα έχει ηλικία μεγαλύτερη των 10 ετών και επομένως είναι 3800€

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} + 30 \text{ τ.μ.} \times 65\text{€} = 5150 \text{ €}$

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσίων δεν αποτελεί τεκμήριο

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_2 είναι : 21550 ευρώ.

Καθώς το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο του πραγματικού, στη περίπτωση αυτή δεν υπάρχουν τεκμήρια για τον προσδιορισμό του αναλογούντος φόρου.

Η οικογένεια θα πληρώσει επομένως ένα συνολικό φόρο 7058,44 ευρώ και προκαταβολή φόρου 1411,69 ευρώ δηλαδή **συνολικά 8470,13 ευρώ που είναι το $8470,13/50047 = 16,9\%$ των συνολικών εισοδημάτων της.**

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2017 (χρήση 2016)

Ο X_2 έχει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 25510 € και βάσει των φορολογικών συντελεστών, που είναι 22% για όλο το ποσό μέχρι 20000€ και 29% για το υπόλοιπο, του αναλογεί ένας φόρος $4400 + 1597,9 = 5997,9 \text{ €}$ και δεν θα πληρώσει την εισφορά αλληλεγγύης καθώς το εισόδημα του είναι μικρότερο από 30000€. Για τους μισθούς που πήρε υποχρεούται επομένως να πληρώσει ένα φόρο 6131 ευρώ.

Ο σύζυγος όμως έχει εισοδήματα από ατομική επιχείρηση και ενοίκια. Υποχρεούται επομένως σε πληρωμή του αναλογούντος φόρου που είναι :

Για τα ενοίκια που φορολογούνται πλέον μαζί με τα εισοδήματα: $4400 \times 15\% = 660\text{€}$

Για το εισόδημα από την ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα που προστίθεται στη κλίμακα μισθωτών και φορολογείται με 29% για τις 5000€ και 37% για τις πάνω από 30000€ 5510 € θα υπάρχει φόρος $1450 + 2038,7 = 3488,77 \text{ €}$

Καθώς όμως το συνολικό πλέον εισόδημα του συνολικά ξεπερνάει τις 30000€ (39950€) θα υπάρχει πλέον απαίτηση και για τη πληρωμή εισφοράς αλληλεγγύης που είναι $(25519 + 4400 + 10000) \times 2,0\% = 799 \text{ ευρώ}$

Δηλαδή υπολογίζεται για τον σύζυγο ένας επιπλέον συνολικός φόρος 4287,77 ευρώ, οπότε ο συνολικός φόρος θα είναι $6131 + 4287,77 = 10418,77 \text{ ευρώ}$.

Καθώς τα εισοδήματα του είναι μεγαλύτερα από 20000 € δικαιούται την έκπτωση του φόρου που είναι, για οικογένειες με δύο παιδιά, 2000 ευρώ μειωμένη όμως κατά το ποσοστό των $20 \times 10 = 200\text{€}$, δικαιούται επομένως έκπτωσης φόρου 1800 ευρώ και επομένως **θα κληθεί να πληρώσει 8618,77 ευρώ.**

Στα εισοδήματα της συζύγου αναλογεί φόρος $10137 \times 22\% = 2230,1$ €, και δεν υπόκειται στη πληρωμή εισφοράς αλληλεγγύης (εισόδημα μικρότερο των 30000 €). Καθώς όμως έχει αφορολόγητο και εκπίπτουν 1900 ευρώ αντιστοιχεί τελικά ένας φόρος 330,1 € τα οποία αφαιρούνται όλα μιας και έχει την έκπτωση των ιατρικών δαπανών. Η έκπτωση αυτή είναι 10% επί των δαπανών, δηλαδή 325€ τα οποία δεν υπερβαίνουν το 10% του συνολικού εισοδήματος και επομένως αφαιρούνται μηδενίζοντας το φόρο της συζύγου (5,1€)

Από το φόρο του συζύγου δεν αφαιρείται πλέον η δαπάνη φροντιστηρίων

Άρα το σύνολο του φόρου, για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, που καλείται να πληρώσει η οικογένεια είναι $8618,77 + 5,10 = \mathbf{8623,87}$ ευρώ.

Καθώς ο σύζυγος έχει και άλλα εισοδήματα εκτός από μισθωτές υπηρεσίες χρειάζεται να συνυπολογισθεί και η προκαταβολή φόρου που υπάρχει και είναι πλέον το 100% του τελικού φόρου που αναλογεί στον σύζυγο, δηλαδή 8618,77 ευρώ. Καθώς τη προηγούμενη χρονιά έχουν πληρωθεί ως προκαταβολή φόρου 5293,83 ευρώ, θα χρειασθεί η συμπληρωματική καταβολή **3330,04 ευρώ**

Για λόγους απλούστευσης θεωρούμε ότι δεν υπάρχουν μέχρι τότε παρακρατήσεις φόρου στη πηγή

Αυτό που μένει τώρα να εξεταστεί είναι μήπως το τεκμαρτό εισόδημα υπερέχει του πραγματικού γιατί σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί με το τεκμαρτό του εισόδημα.

Το τεκμαρτό εισόδημα του X_2 είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για μια οικογένεια, όπου υποβάλλεται κοινή δήλωση 5000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 6 \times 600 = 7600$ €, το οποίο μειώνεται όμως στο 50% καθώς το όχημα έχει ηλικία μεγαλύτερη των 10 ετών και επομένως είναι 3800€

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} + 30 \text{ τ.μ.} \times 65\text{€} = 5150$ €

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσίων με τον νέο νόμο θεωρείται τεκμήριο, ως εκ τούτου είναι 2500 €

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_1 είναι : 24050 ευρώ.

Καθώς το τεκμαρτό εισόδημα είναι μικρότερο του πραγματικού, και στη περίπτωση αυτή δεν υπάρχουν τεκμήρια για τον προσδιορισμό του αναλογούντος φόρου.

Η οικογένεια θα πληρώσει επομένως ένα συνολικό φόρο $8623,87 + 3330,04 =$ ευρώ που είναι το $11953,91,9/50047 = 23,9 \%$ των εισοδημάτων της.

Ο φόρος αυτός είναι $(11953,91 - 8470,13) = 3483,78$ ευρώ (δηλαδή 41%) μεγαλύτερος εκείνου της προηγούμενης χρονιάς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο

Ο X_3 είναι 42 ετών ελεύθερος επαγγελματίας με έσοδα από ατομική επιχείρηση 32.540 €. Η σύζυγος του είναι 39 ετών και έχει καθαρό εισόδημα από μισθούς 17.835 € και αγροτικό εισόδημα 19565 €. Έχουν τρία παιδιά και μένουν σε μία ιδιόκτητη μονοκατοικία 130 τ.μστην οποία υπάρχει κλειστό γκαράζ 16 τ.μ. και ξεχωριστή αποθήκη 28 τ.μ., με τιμή ζώνης 2.950 €. Έχουν αποκτήσει την κατοικία με δάνειο Α' κατοικίας συνολικού ύψους 156.000 € για το οποίο πληρώνουν τόκους 1.500 € και κεφάλαιο δανείου 2.810. Τόσο η κατοικία όσο και το δάνειο είναι στο όνομα της συζύγου. Η οικογένεια διαθέτει δύο οχήματα, ένα 2000 κ.ε. που κυκλοφόρησε το 2009 στο όνομα του X_2 και ένα 1200 κ.ε. έτους 2013 στο όνομα της συζύγου του.

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2016 (χρήση 2015)

Ο φόρος που αναλογεί στα εισοδήματα του συζύγου, ο οποίος είναι ελεύθερος επαγγελματίας με ατομική επιχείρηση προσδιορίζεται από το συντελεστή φορολόγησης που ήταν 26% και ο φόρος που αναλογούσε ήταν 8460,4€. Επειδή έχει ατομική επιχείρηση και δεν έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες δεν δικαιούται αφορολόγητο, αλλά υποχρεούται και στη καταβολή εισφοράς αλληλεγγύης που θα είναι $32540 \times 2\% = 650,80\text{€}$. Το σύνολο προς πληρωμή δηλαδή θα είναι 9111,20 ευρώ φόρος.

Επιπλέον λόγω της ατομικής επιχείρησης που έχει υποχρεούται σε πληρωμή του τέλους επιτηδεύματος που ανέρχεται σε 650 ευρώ.

Καθώς δεν έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αναγκασμένος να πληρώσει μια προκαταβολή φόρου. Για λόγους ευκολίας θεωρούμε ότι και ο περυσινός φόρος ήταν ίδιος, οπότε η διαφορά είναι η αύξηση του ποσοστού της προκαταβολής φόρου από το 55% σε 75% και επομένως η προκαταβολή φόρου θα είναι $(9111,2 + 650) \times (0,75 - 0,55) = 1952,2$ ευρώ

Ο φόρος που αναλογεί στη σύζυγο είναι : $17835 \times 0,22 = 3923,7\text{€}$ καθώς και $124,85\text{€}$ ($17835 \times 0,7\%$) εισφορά αλληλεγγύης. Επομένως ο συνολικός φόρος από μισθωτές υπηρεσίες θα είναι $4048,55\text{€}$ από τα οποία αφαιρούνται όμως 2100 ευρώ ως αφορολόγητο λόγω των 3 παιδιών που υπάρχουν και επομένως ο προς πληρωμή φόρος που της αναλογεί θα είναι **1948,55 ευρώ.**

Παράλληλα θα φορολογηθεί αυτοτελώς με συντελεστή 13% για το εισόδημα που έχει από αγροτική επιχείρηση : $19565 \times 0,13 = \mathbf{2543,4 \text{ ευρώ}}$

Καθώς έχει εισόδημα από δύο πηγές είναι υποχρεωμένη να πληρώσει και αυτή μια προκαταβολή φόρου. Με τις ίδιες παραδοχές έχουμε το ύψος της προκαταβολής **896,1 ευρώ.**

Η σύζυγος θα πληρώσει δηλαδή συνολικά φόρο **5388,05 ευρώ.**

Η συνολική φορολογική επιβάρυνση της οικογένειας θα είναι λοιπόν $9111,2 + 650 + 1952,2 + 5388,05 = \mathbf{17101,45 \text{ ευρώ}}$ ή ένα **24,5 % ($17101,45/69940$) των συνολικών εισοδημάτων.**

Ας δούμε τα τεκμήρια διαβίωσης που υπάρχουν χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι υπάρχει περίπτωση να ενεργοποιηθούν.

Το τεκμαρτό εισόδημα του X_3 είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για μια οικογένεια, όπου υποβάλλεται κοινή δήλωση των δύο συζύγων 5000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 8 \times 600 = 8800 \text{ €}$, το οποίο μειώνεται όμως κατά 30% καθώς το όχημα έχει ηλικία μεγαλύτερη των 5 ετών και επομένως είναι 6160€

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος από τη σύζυγο που είναι 4000 € ,

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} + 50 \text{ τ.μ.} \times 65\text{€} + 44 \text{ τ.μ.} \times 20\text{€} = 7330 \text{ €}$

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσίων το 2014 δεν θεωρείται τεκμήριο.

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_3 είναι : 22490 ευρώ

ΟΙΚ. ΕΤΟΣ 2017 (χρήση 2016)

Ο φόρος που αναλογεί στα εισοδήματα του συζύγου, ο οποίος είναι ελεύθερος επαγγελματίας με ατομική επιχείρηση προσδιορίζεται από το συντελεστή φορολόγησης που είναι $32540 \times$

29% και ο φόρος που αναλογεί θα είναι **9436,6€**. Επειδή έχει ατομική επιχείρηση και δεν έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες δεν δικαιούται αφορολόγητο, αλλά υποχρεούται και στη καταβολή εισφοράς αλληλεγγύης που υπολογίζεται συνολικά σε **650,9 ευρώ**.

Επιπλέον λόγω της ατομικής επιχείρησης που έχει υποχρεούται σε πληρωμή του τέλους επιτηδεύματος που ανέρχεται σε **650 ευρώ**. Με όχημα 2000 κ.ε. είναι υποχρεωμένος να πληρώσει ένα φόρο πολυτελείας 5% τη τιμή του τεκμηρίου, δηλαδή **440 ευρώ**

Ο φόρος που αναλογεί στη σύζυγο είναι για το σύνολο των εισοδημάτων από μισθωτές και αγροτικές εργασίες και είναι : $20000 \times 0,22 + 10000 \times 0,29 + 7400 \times 0,37 = 10038 \text{ €}$ αλλά και ο υπολογισμός της εισφοράς αλληλεγγύης απλώνεται πλέον σε όλο το διαθέσιμο εισόδημα και είναι 748,43€. Επομένως ο συνολικός φόρος στο εισόδημα θα είναι 10786 € από τα οποία εξακολουθούν να αφαιρούνται 2100 ευρώ ως αφορολόγητο, λόγω των 3 παιδιών που υπάρχουν, και επομένως ο προς πληρωμή φόρος που της αναλογεί θα είναι **8686,43 ευρώ**.

Ο φόρος που αντιστοιχεί στον σύζυγο θα είναι 11177,5 ευρώ και στη σύζυγο θα είναι 8686,43 ευρώ, δηλαδή συνολικά 19863,93 ευρώ.

Καθώς δεν έχουν εισόδημα μόνο από μισθωτές υπηρεσίες είναι αναγκασμένοι να πληρώσουν μια προκαταβολή φόρου που θα είναι, σύμφωνα πάντοτε με τις παραδοχές που έγιναν, το 100% του αναλογούντος φόρου μείον ότι είχαν πληρώσει τη περασμένη χρονιά, (το 75%) σύμφωνα με τις παραδοχές, δηλαδή $19863,93 \times 0,25 = 4965,98$ ευρώ ως προκαταβολή φόρου.

Ας δούμε τα τεκμήρια διαβίωσης που υπάρχουν χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι υπάρχει περίπτωση να ενεργοποιηθούν.

Το τεκμαρτό εισόδημα της οικογένειας X_3 είναι το άθροισμα από

Την ελάχιστη δαπάνη διαβίωσης που είναι για μια οικογένεια, όπου υποβάλλεται κοινή δήλωση των δύο συζύγων 5000 €

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος που είναι $4000 + 8 \times 600 = 8800 \text{ €}$, το οποίο μειώνεται όμως κατά 30% καθώς το όχημα έχει ηλικία μεγαλύτερη των 5 ετών και επομένως είναι 6160€

Το τεκμήριο κατοχής οχήματος από τη σύζυγο που είναι 4000 €,

Το τεκμήριο της κατοικίας που είναι : $80 \text{ τ.μ.} \times 40\text{€} + 50\text{τ.μ.} \times 65\text{€} + 44\text{τ.μ.} \times 20\text{€} = 7330 \text{ €}$

Η πληρωμή των τοκοχρεωλυσίων που το 2016 θεωρείται τεκμήριο, ανέρχεται σε 4310 €

Ως εκ τούτου το τεκμαρτό εισόδημα του X_3 είναι : 26800 ευρώ

Το σύνολο επομένως των υποχρεώσεων της οικογένειας θα είναι $19863,93 + 4965,98 = 24829,91$ ευρώ. Η διαφορά 24829,91 ευρώ μείον 17101,45 ευρώ, δηλαδή 7728,46 ευρώ θα είναι η επιβάρυνση από την εφαρμογή του νέου νόμου 4387/2016. Αυτή η επιβάρυνση είναι το 45,19 % της όλης φορολόγησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γενικά, η φορολόγηση του εισοδήματος είναι ένα βασικό θέμα που ενδιαφέρει όχι μόνο τους φορολογούμενους που βλέπουν να χάνουν εξαιτίας της ένα μέρος των εισοδημάτων τους αλλά και το κράτος για το οποίο η φορολογία είναι μια σταθερή πηγή εσόδων.

Η φορολόγηση των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων δέχεται συνεχώς κριτική καθώς θεωρείται άνιση, ετεροβαρής και υψηλή σε σχέση με τα διαθέσιμα εισοδήματα. Τα φυσικά πρόσωπα δύσκολα μπορούν να κρύψουν τα εισοδήματά τους ούτε και έχουν τη δυνατότητα να τα μειώσουν συνυπολογίζοντας ένα μέρος των εξόδων τους. Όλες αυτές οι κριτικές όμως μπορεί να είναι μαχητές, όμως κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι οι συνεχείς αλλαγές που γίνονται στη φορολογική νομοθεσία εμποδίζουν την ορθή εφαρμογή της καθώς κανένας δεν μπορεί να ξέρει με σιγουριά τι πραγματικά εφαρμόζεται.

Η φορολογική νομοθεσία στηρίζεται σε πέντε διαφορετικά φορολογικά νομοθετήματα, τα οποία είναι : ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ο Κώδικας Φορολογικών Διαδικασιών, ο νόμος του ΕΝΦΙΑ, ο νόμος του ΦΠΑ, και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα. Αυτά τα νομοθετήματα έχουν υποστεί, από το 2013 μέχρι το έτος 2017, τροποποιήσεις με 106 διαφορετικούς νόμους και ενδεικτικά αναφέρουμε ότι οι τροποποιήσεις επηρεάζουν συνολικά 394 διαφορετικά άρθρα και 912 διαφορετικές παραγράφους. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι οι αλλαγές γίνονται με συχνότητα που πολλές φορές είναι μια κάθε 90 ημέρες (παράρτημα 7^ο). Το άλλο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος, που προβλέπει όλους τους συντελεστές φορολόγησης για φυσικά και νομικά πρόσωπα, αλλά και ο κώδικας φορολογικών διαδικασιών είναι νέα νομοθετήματα που ψηφίστηκαν μόλις το 2013 και παρ' όλα αυτά σε αυτά τα νομοθετήματα έχουν αλλάξει περισσότερες από 700 παράγραφοι με 60 διαφορετικούς νόμους.

Οι συχνές αυτές αλλαγές καθιστούν ιδιαίτερα δυσχερή την ενημέρωση των φορολογουμένων ακόμη και των λογιστών, με αποτέλεσμα να γίνεται ιδιαίτερα δύσκολη η παρακολούθηση τους και η ορθή εφαρμογή τους.

Οι ανωτέρω παρατηρήσεις δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει τα κράτη να διατηρούν σε ισχύ φορολογικές νομοθεσίες ξεπερασμένες από τα γεγονότα αλλά οφείλουν να προσαρμόζουν τη φορολογική νομοθεσία στα νέα δεδομένα που κάθε φορά προκύπτουν και να προσπαθούν κάθε φορά να την απλουστεύσουν αξιολογώντας τη βαρύτητα της κάθε περίπτωσης. Έννοιες

όπως το αφορολόγητο όριο, τα αντικειμενικά τεκμήρια, οι κλιμακωτοί συντελεστές είναι αναγκαίες να υπάρχουν ώστε να μην υπάρχει πολυπλοκότητα που τις περισσότερες φορές κοστίζει σε χρόνο και χρήμα χωρίς να ωφελεί κανένα.

Από τα ανωτέρω παραδείγματα φαίνεται ότι η εφαρμογή του νόμου 4387/2016 επιβαρύνει όλα τα νοικοκυριά με μια επιπλέον φορολογική επιβάρυνση που μπορεί να φθάσει μέχρι και το 45% της συνολικής. Κυρίως επιβαρύνονται τα νοικοκυριά εκείνα που έχουν μια επιπλέον πηγή εισοδήματος, είτε πρόκειται για ενοίκια είτε για έσοδα από συμμετοχές και κινητές αξίες, καθώς πλέον αυτή προστίθεται και ανεβάζει όχι μόνο τους συντελεστές φορολόγησης αλλά και την εισφορά αλληλεγγύης. Εκτός από την ενσωμάτωση της φορολόγησης των επιπλέον πηγών εισοδήματος, ένα άλλο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του φορολογικού νόμου 4387/2016 είναι ότι επιβαρύνει όσους έχουν εισοδήματα από 9 έως 27 χιλιάδες ευρώ, δημιουργεί ελαφρύνσεις για όσους έχουν εισοδήματα που βρίσκονται στη περιοχή 27-43 χιλιάδες ευρώ και αναλογικές επιβαρύνσεις για τα υψηλότερα εισοδήματα.

Βέβαια αυτό αφορά όσους έχουν ως πηγές εισοδημάτων μόνο μισθωτές υπηρεσίες . Καθώς οι ελεύθεροι επαγγελματίες θα φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών, χωρίς όμως την έκπτωση φόρου και το έμμεσο αφορολόγητο των 9.100 ευρώ, και δεδομένου ότι μέχρι την εφαρμογή του νόμου 4387/2016 προβλεπόταν φόρος 26% για εισοδήματα από το πρώτο ευρώ έως και τις 50.000 ευρώ και 33% για τα υψηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια, ακόμα και χωρίς αφορολόγητο, η νέα κλίμακα συμφέρει όσους ελεύθερους επαγγελματίες δηλώνουν εισοδήματα έως 32.000 ευρώ.

Η πραγματικότητα όμως διαψεύδει ήδη τις προσδοκίες από την εφαρμογή του νέου νόμου 4387/2016. Μπορεί τα φορολογικά έσοδα που βεβαιώθηκαν να ήταν υψηλότερα ,τα έσοδα όμως που εισπράχθηκαν παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο και επομένως χρειάζεται να επανεξετασθεί συνολικά η φορολογική πολιτική κάτω από το πρίσμα του ρεαλισμού καθώς αφαιρώντας με τη φορολόγηση εισοδήματα από τους φορολογούμενους αδυνατίζει την αγοραστική δύναμη τους που αποτελεί την ατμομηχανή για την ανάπτυξη.

CONCLUSIONS

Generally, the taxation of income is an important issue not only for the taxpayers who realize that due to it lose a part of their incomes, but also for the state which taxation is a stable source of incomes for.

The taxation of incomes of natural persons is constantly criticized as long as it is regarded unequal, unilateral and high in relation to available incomes. The natural persons cannot easily hide their incomes as well as have no possibility to decrease them counting also a part of their expenses. All these criticisms may be harsh, however no one can deny that the constant changes in tax legislation prevent its correct application as nobody surely knows what it is correctly applied.

The tax legislation is based on five different legislative instruments, which are; Code of Income Tax, Tax Procedure Code, the Law of single tax of property ownership, the law of VAT and the Greek Accounting Standards. These legislative instruments, since 2013 till today 2017, have been incurred modifications with 106 different laws and it is typically referred that the modifications affect totally 394 different articles and 912 different paragraphs. It is also characteristic that changes become with such frequency that many times there is one every 90 days (annex 7th). Another special characteristic of them is that the Code of Income Tax, which observes all tax rates for natural and legal persons, and the Tax Procedure Code are new legislative instruments voted just in 2013 and despite this, they have changed more than 700 paragraphs with 60 different laws.

These frequent changes render the information of taxpayers and even of accountants quite difficult; as a result, it is also quite difficult both their observation and correct application.

According to above observations, it is not meant that states should not keep in force outdated tax legislations but they had better adjust the tax legislation into the new data which arise as well as try every time to simplify it assessing the importance of each case. Senses like non-taxable limit, objective documents, graduated factors , need to exist so that there is not complexity, something which costs, the most times, both to time and money without profit for no one.

Taking into account the above examples, it seems that the application of the new law 4387/2016 burdens all households with an additional tax burden which can reach the 45% of the total one. This additional tax usually burdens the households which have an additional source of income, such as rent moneys or incomes from participations and securities, after it is added and it raises not only the tax factors but also the solidarity contribution. Other than the inclusion of taxation of the additional sources of income, another special characteristic of the new tax law 4387/2016 is that it burdens whoever has incomes from 9 to 27 thousand euros, creates benefits for them who have incomes from 27 to 43 thousand euros and proportional charges for the higher incomes, too.

It definitely refers to them who have the employment as source of income as own-account workers will be taxed by the scale of employees without the tax discount and the indirect non-taxable limit of 9.100 EUR. And given that it was predicted a tax of 26% for incomes from the first euro till 50.000 EUR and 33% for the higher income brackets, even without non-taxable limit, until the application of law 4387/2016, the new scale is advantageous for the own-account workers who declare an income by 32.000 EUR.

The reality, however, disproves the expectations from the application of new law 4387/2016. The tax incomes might have been higher, but incomes collected remained in the same level. Therefore, the tax policy is needed to be totally reanalyzed in the light of realism, as due to taxation extracting incomes from the taxpayers weakens their purchasing power which constitutes the "puffer" for the development.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασάκη, Αμέλια; (2017). Αφορολόγητο 2017, πώς θα κτίζεται, (online) 05 Απριλίου 2017.

<http://www.newsbomb.gr/oikonomia/news/story/782865/aforologito-2017->

[Αντωνόπουλος](#), Δημήτρης; & Κατούδης, Ηλίας; (2006). Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Ιδιωτική έκδοση, 2006

Γεωργακόπουλος, Θεόδωρος Α.; (2012). Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική. Εκδόσεις Μπένου, Οκτώβριος 2012

Καβαλάκης, Γιώργης; (2013), Κωδικοποίηση φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Εκδόσεις Αρναούτη

Καράγιωργας, Δ.Π ; (1979). Δημόσια οικονομική Ι: Οι οικονομικές λειτουργίες του κράτους. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1979

Λάσκαρη, Ελένη, (2017), Τέλος η εισφορά αλληλεγγύης για εισόδημα έως €30.000, (online), Euro2day δημοσιεύθηκε: 2 Μαΐου 2017.

<http://www.euro2day.gr/news/economy/article/1535926/telos-h-eisfora-allhleggyhs-gia-eisodhma-eos-30000.html>

Μάλλιου, Ασπασία; (2012). [Οικειοθελής αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων - φορολογικός έλεγχος λιστών](#). Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας.

Μαστρογιάννη, Φ.; (2015). Οδηγός Φορολογικών Δηλώσεων, Εκδόσεις Αρναούτη: Αθήνα

Παπαδημητρίου, Γιώργης; Νιφορόπουλος, Κωνσταντίνος; (2016) Αγρότες: Φορολογία εισοδήματος, Φ.Π.Α (αλλαγές από 1/1/2017) και ασφαλιστικό, (online) Tax Heaven 29-12-2016. <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/25290>

Πεδιαδιτάκη, Τώνια και άλλοι; (2013), Οι Πηγές του Ευρωπαϊκού Φορολογικού Δικαίου. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, ΑΕΒΕ

Σειμένης, Ορέστης; (2015), Πως υπολογίζονται οι προκαταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από την 1/1/2014,((online), Φορολογικά Νέα 22 Ιουνίου 2015. <http://www.forologikanea.gr/news/pos-upologizontai-oi-prokataboles-forou-eisodimatos-fusikon-prosorpon-55-apo-tin-1-1-2014/>

Σταματόπουλος, Γιάννης, (2016), Οι μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος με τους ν. 4387/2016 και 4386/2016,(online)

forin.gr,20-05-2016. Διαβάστηκε από :<https://www.forin.gr/articles/article/17898/oi-metaboles-sth-forologia-eisodhmatos-me-tous-n-4387-2016-kai-4386-2016#3>

Σταματόπουλος, Δημήτρης Π.; και Καραβοκύρης Αντώνης Γ. (2010), Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων

Τάτσος, Ν; (1990). Η Θεωρία και Πολιτική των Φορολογικών Κινήτρων. Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Τάτσος, Ν; (2001). Παραοικονομία και φοροδιαφυγή. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2001

Τριαντοπούλου, Δώρα; Ανδρέου, Ελένη; Τσώκου, Ιωάννα; (2012). Τεκμήριο δαπανών διαβίωσης. Εκδόσεις ASTbooks, Αθήνα, 2012.

Φινοκαλιώτης,Κων/νος (1985), Η αρχή της φορολογικής δικαιοσύνης και το Σύνταγμα. Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., 1985

Φινοκαλιώτης, Κων/νος; (2005). Φορολογικό Δίκαιο. Εκδόσεις Σάκκουλα 1η έκδοση, 2005

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

<https://www.taxheaven.gr/>

<https://www.e-forologia.gr/>

<http://www.euro2day.gr/news/>

<https://www.forin.gr/>

<http://www.minfin.gr/web/31511/sychnes-eroteseis/>

<http://www.forologikanea.gr/pages/display/klimakes-forologias->

<taxheaven.gr/news/news/view/id/28778>

<www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29111>

</www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/25290>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1^ο Η κλίμακα φορολογικών συντελεστών του νόμου 4261/2014.

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
			(ευρώ)	(ευρώ)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2^ο Η εισφορά ειδικής αλληλεγγύης με τους νόμους 4261/2014 και 4387/2016

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
			€	€
12.000	0,00%	0	12.000	0
8.000	2,20%	176	20.000	176
10.000	5,00%	500	30.000	676
10.000	6,50%	650	40.000	1.326
25.000	7,50%	1.875	65.000	3.201
155.000	9,00%	13.950	220.000	17.151
Υπερβάλλον	10,00%			

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΦΟΡ. ΕΤΟΥΣ 2016				
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛ/ΓΥΗΣ 2015	ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΛΗΛ/ΓΥΗΣ 2016	ΔΙΑΦΟΡΑ	%
12.000,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00%
12.001,00 €	84,01 €	0,02 €	-83,99 €	-99,97%
15.000,00 €	105,00 €	66,00 €	-39,00 €	-37,14%
18.000,00 €	126,00 €	132,00 €	6,00 €	4,76%
20.000,00 €	140,00 €	176,00 €	36,00 €	25,71%
25.000,00 €	350,00 €	426,00 €	76,00 €	21,71%
31.000,00 €	620,00 €	741,00 €	121,00 €	19,52%
40.000,00 €	800,00 €	1.326,00 €	526,00 €	65,75%
45.000,00 €	900,00 €	1.701,00 €	801,00 €	89,00%
51.000,00 €	2.040,00 €	2.151,00 €	111,00 €	5,44%
60.000,00 €	2.400,00 €	2.826,00 €	426,00 €	17,75%
70.000,00 €	2.800,00 €	3.651,00 €	851,00 €	30,39%
80.000,00 €	3.200,00 €	4.551,00 €	1.351,00 €	42,22%
100.000,00 €	4.000,00 €	6.351,00 €	2.351,00 €	58,78%
120.000,00 €	7.200,00 €	8.151,00 €	951,00 €	13,21%
130.000,00 €	7.800,00 €	9.051,00 €	1.251,00 €	16,04%
150.000,00 €	9.000,00 €	10.851,00 €	1.851,00 €	20,57%
200.000,00 €	12.000,00 €	15.351,00 €	3.351,00 €	27,93%
220.000,00 €	13.200,00 €	17.151,00 €	3.951,00 €	29,93%
300.000,00 €	18.000,00 €	25.151,00 €	7.151,00 €	39,73%
510.000,00 €	40.800,00 €	46.151,00 €	5.351,00 €	13,12%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3^ο Τα τεκμήρια για τα οχήματα

Κυβισμός ΙΧ Αυτοκινήτου (κ.ε)	Τεκμήριο ΙΧ αυτοκινήτου (Ετος Πρώτης Κυκλοφορίας στην Ε.Ε.)		
	2012-2017	2007-2012	Πριν το 2007
Ως 1.249	4.000 €	2.800 €	2.000 €
1.250 – 1.349	4.600 €	3.220 €	2.300 €
1.350 – 1.449	5.200 €	3.640 €	2.600 €

1.450 – 1.549	5.800 €	4.060 €	2.900 €
1.550 – 1.649	6.400 €	4.480 €	3.200 €
1.650 – 1.749	7.000 €	4.900 €	3.500 €
1.750 – 1.849	7.600 €	5.320 €	3.800 €
1.850 – 1.949	8.200 €	5.740 €	4.100 €
1.950 – 2.049	8.800 €	6.160 €	4.400 €
2.050 – 2.149	9.700 €	6.790 €	4.850 €
2.150 – 2.249	10.600 €	7.420 €	5.300 €
2.250 – 2.349	11.500 €	8.050 €	5.750 €
2.350 – 2.449	12.400 €	8.680 €	6.200 €
2.450 – 2.549	13.300 €	9.310 €	6.650 €
2.550 – 2.649	14.200 €	9.940 €	7.100 €
2.650 – 2.749	15.100 €	10.570 €	7.550 €
2.750 – 2.849	16.000 €	11.200 €	8.000 €
2.850 – 2.949	16.900 €	11.830 €	8.450 €
2.950 – 3.049	17.800 €	12.460 €	8.900 €
3.050 – 3.149	19.000 €	13.300 €	9.500 €
3.150 – 3.249	20.200 €	14.140 €	10.100 €
3.250 – 3.349	21.400 €	14.980 €	10.700 €
3.350 – 3.449	22.600 €	15.820 €	11.300 €

3.450 – 3.549	23.800 €	16.660 €	11.900 €
3.550 – 3.649	25.000 €	17.500 €	12.500 €
3.650 – 3.749	26.200 €	18.340 €	13.100 €
3.750 – 3.849	27.400 €	19.180 €	13.700 €
3.850 – 3.949	28.600 €	20.020 €	14.300 €
3.950 – 4.049	29.800 €	20.860 €	14.900 €
4.050 – 4.149	31.000 €	21.700 €	15.500 €
4.150 – 4.249	32.200 €	22.540 €	16.100 €
4.250 – 4.349	33.400 €	23.380 €	16.700 €
4.350 – 4.449	34.600 €	24.220 €	17.300 €
4.450 – 4.549	35.800 €	25.060 €	17.900 €
4.550 – 4.649	37.000 €	25.900 €	18.500 €
4.650 – 4.749	38.200 €	26.740 €	19.100 €

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4^ο Τα τεκμήρια για τα σκάφη αναψυχής

ΦΟΡΟΣ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Α. ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ, ΤΑΧΥΠΛΟΑ ΚΑΙ ΜΗ

ΜΗΚΟΣ ΣΚΑΦΟΥΣ (σε μέτρα)	Ε.Τ.Δ. (σε Ευρώ)	Φ.Π.Δ. (σε Ευρώ)
Μέχρι 5μ.	4.000	-----
Πάνω από 5μ. μέχρι και 6μ.	6.000	780
Πάνω από 6μ. μέχρι και 7μ.	8.000	1.040
Πάνω από 7μ. μέχρι και 8μ.	10.000	1.300
Πάνω από 8μ. μέχρι και 9μ.	12.000	1.560
Πάνω από 9μ. μέχρι και 10μ.	14.000	1.820
Πάνω από 10μ. μέχρι και 11μ.	16.000	2.080
Πάνω από 11μ. μέχρι και 12μ.	18.000	2.340

Ε.Τ.Δ.= Ετήσια Τεκμαρτή Δαπάνη
(με βάση την κυριότητα και κατοχή σκάφους αναψυχής)
Φ.Π.Δ. = Φόρος Πολυτελούς Διαβίωσης

Β. ΙΣΤΙΟΦΟΡΑ Ή ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ Ή ΜΙΚΤΑ ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΧΩΡΟ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ

ΜΗΚΟΣ ΣΚΑΦΟΥΣ (σε μέτρα)	Ε.Τ.Δ. (σε Ευρώ)	Φ.Π.Δ. (σε Ευρώ)
Μέχρι 7μ.	12.000	1.560
Πάνω από 7μ. μέχρι και 8μ.	15.000	1.950
Πάνω από 8μ. μέχρι και 9μ.	18.000	2.340
Πάνω από 9μ. μέχρι και 10μ.	21.000	2.730
Πάνω από 10μ. μέχρι και 11μ.	28.500	3.705
Πάνω από 11μ. μέχρι και 12μ.	36.000	4.680
Πάνω από 12μ. μέχρι και 13μ.	51.000	6.630
Πάνω από 13μ. μέχρι και 14μ.	66.000	8.580

Ε.Τ.Δ.= Ετήσια Τεκμαρτή Δαπάνη
(με βάση την κυριότητα και κατοχή σκάφους αναψυχής)
Φ.Π.Δ. = Φόρος Πολυτελούς Διαβίωσης

ΠΗΓΗ : www.boatfishing.gr/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5^ο Η φορολογία των μερισμάτων

Έτη	Συντελεστής φορολογίας νομικών προσώπων (CIT rate)	Συντελεστής φορολογίας μερισμάτων
1996-2000	40.00%	
2001	37.50%	
2002-2004	35.00%	
2005	32.00%	
2006	29.00%	
2007	25.00%	
2008-2009	25.00%	10%
2010	24.00%	21%
2011-2012	20.00%	25%
2013-2014	26.00%	10%
2015	29.00%	10%
2016	29.00%	15%

ΠΗΓΗ: www.taxheaven.gr/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6^ο Η φορολογία των ενοικίων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΕΝΟΙΚΙΑ) ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016						
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΕΝΟΙΚΙΑ)	ΜΗΝΙΑΙΟ-ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΟΡΟΣ 2015	ΦΟΡΟΣ 2016	ΔΙΑΦΟΡΑ ΦΟΡΟΥ 2016-2015	% ΦΟΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΙΣ/ΤΟΣ 2016	% ΦΟΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΙΣ/ΤΟΣ 2015
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	100,00 € 1.200,00 €					
		132,00 €	180,00 €	48,00 €	15,00%	11,00%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	200,00 € 2.400,00 €					
		264,00 €	360,00 €	96,00 €	15,00%	11,00%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	400,00 € 4.800,00 €					
		528,00 €	720,00 €	192,00 €	15,00%	11,00%
Μηνιαίο ενοίκιο προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	1.000,00 € 12.000,00 €					
		1.320,00 €	1.800,00 €	480,00 €	15,00%	11,00%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	1.500,00 € 18.000,00 €					
		3.300,00 €	3.900,00 €	600,00 €	21,67%	18,33%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	2.000,00 € 24.000,00 €					
		5.280,00 €	6.000,00 €	720,00 €	25,00%	22,00%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	2.500,00 € 30.000,00 €					
		7.260,00 €	8.100,00 €	840,00 €	27,00%	24,20%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	3.000,00 € 36.000,00 €					
		9.240,00 €	10.300,00 €	1.060,00 €	28,61%	25,67%
Μηνιαία ενοίκια προς εισπραξη δηλαδή Ετήσιο Εισόδημα	5.000,00 € 60.000,00 €					
		17.160,00 €	21.100,00 €	3.940,00 €	35,17%	28,60%

ΠΗΓΗ: www.foroline.gr/

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7^ο Οι αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία

Όλες οι αλλαγές στους νόμους					
Έτος	ΚΦΕ	ΚΦΔ	ΕΝΦΙΑ	ΕΛΠ	ΦΠΑ
2013	2	2	-	-	2
2014	5	8	8	1	5
2015	10	7	3	1	9
2016	9	7	5	2	5
2017	7	3	1	1	3
Σύνολο τροποποιητικών νόμων	33	27	17	5	24
Συχνότητα αλλαγών	Ανά ενάμιση μήνα	Ανά έναν μήνα και 25 ημέρες	Ανά δύο μήνες και 20 ημέρες	Ανά έξι μήνες και 24 ημέρες	Ανά δύο μήνες και 2 ημέρες
Αριθμός άρθρων που έχουν αλλάξει	154	139	34	12	55
Αριθμός παραγράφων που έχουν αλλάξει	356	351	43	16	146

ΠΗΓΗ :www.naftemporiki.gr